

dd, 1928. május 8.

**RDETESEK**  
 gyűjtemény 5 lej, vastagabb  
 50 apróhirdetés 5) lej,  
 százelek kedvezmény,  
 előre fizetendő. Jelleg  
 obitunk, ha portó bélyeg  
 gyűjtemény hírek díja 250 lej,  
 nek 150 lej.

**Bányavárosban**  
 bevezetett textil és  
 divatüzlet eladó, vagy  
 társ keresetlik. Erte-  
 kezhetni „Hygea” Str  
 Chinezul No 2.

**Teljesen** külfö-  
 bejárati nagy uccal  
 esonasi butorozott  
 szoba klado fiatallem-  
 hereknek vagy házas-  
 párnak, esetleg furdó-  
 szobahasználattal is,  
 május 15-re. Cim a  
 kladoban.

**Zongoraórákat**  
 ad végzettkadémista  
 esetleg gyakorlással  
 Cim a kladoban.

**Külföbejárati**  
 butorozott szobát ké-  
 resnek azonnalra. Ci-  
 meket kladoba kérek.  
 416

**Eladó** egy kiváló  
 magu mesterségedű.  
 Cim a kladoban.

**Román**, német és  
 heber órákat ad dip-  
 lomás tanár. Cim a  
 kladoban.

**a Zichy-barlang**  
**RALO**  
 aszori étkezéssel  
 megpály táncsal. -  
 díjmas Pesterla

**ent! meg**

**ünzer:**

**DE**

**IS**

**UZI!**

oman  
 5 lej.

**Hichler:**

**oses Mautner**

kötte 180.

unendliche Geist  
 ra vászonkötés-  
 150 Lej

**Soskin**

evizionismus.

Lej.

**Schwänke**

180  
 230

**Uj Kelet**  
 vában.

St. 81  
 KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77  
 SZERKE:  
 Ejjel  
 ELŐFIZE:  
 Egés  
 Félév  
 Negy  
 Egy

Di. Ramasetter Róbert Budapest  
 i. Disztér 2. II. 8.

# UJ KELET

XSIDÓ POLITIKAI NAPILAP



**SPORT-  
szaküzlet**

**Sparta**

Orlést vászások. - Árjegyzék ingyen

Cluj, Calea Victoriei 5.  
Telefon 10-30.

kérdést fogja fejtegetni, hogy mikép se-  
 gíthetnének az egyházak az általános  
 lefegyverzésben. Az egyházak mindig a  
 béke hitterjesztői voltak, de arra még  
 nem volt, nem lehetett példa, hogy bár-  
 melyik egyház is megtagadta volna az  
 áldást a hadba induló katonáktól. A  
 vallási parancs és a hazafias kötelesség  
 dilemmájának elkerülése céljából is az  
 az egyházak legfőbb feladata, hogy min-  
 den erkölcsi és szellemi tőkájukat latba-  
 vessék a háború kiküszöbölésére.  
 Nem kell lekicsinyelni egy ilyen me-  
 rőben ideálista alapon működő szervezet

munkáját, akármennyire elvonatkozik is  
 az élet pillanatnyi realitásaitól és akar-  
 mennyire nincs is közvetlen hatása a  
 nemzetek viszonyának szabályozására.  
 Lényegében az aktív politikusok is, ha  
 arra kerül a sor, ugyanazt mondják,  
 amit a világbéke pontifex maximumai  
 kötnek az emberiség lelkére. És bár  
 egyelőre nagy távolság van az eszme és  
 a valóság között, bár még az állami lét  
 sine qua nonját látják mindabban, ami-  
 nek leépítése a világbéke előfeltétele, de  
 a gondolat él, szárnyai egyre nagyobb  
 lendületet vesznek s ha a technika hő-

sei óceánok átrepülésével megoldhatat-  
 lannak látszó problémát nyitottak fel, a  
 kutató elme le fogja küzdeni azokat az  
 akadályokat is, amelyek a világbéke  
 útját eltörleszölik.  
 A rakétahajó feltalálója találmánya-  
 nak olyan tökéletesítésén dolgozik, hogy  
 óránként ezer kilométer utat tehessen  
 meg és négy óra alatt repülhessen Euró-  
 pából Amerikába. A korlátlan lehetősé-  
 gek korában szabad-e utópianak tekin-  
 teni azt a célt, hogy a fejlődés tempóját  
 a világbéke biztosítása tekintetében is  
 meggyorsítsuk?

## Hatvany Lajos hétévre szóló fegyházbüntetését a budapesti tábla négy évre szállította le

**Coudenhove Calergi, Thomas Mann, Gerhardt Hauptmann, Paul Clemenceau, Paál Árpád, Gulácsy Irén, Tabéry Géza, Kocsán János nyilatkozata a budapesti tábla előtt Hatvany érdemeiről**

### Ugy a védő, mint a vádlott semmiségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen

**BUDAPEST, május 9.** Két napos tárgyalás után tegnap este háromnegyed tizenegykor hirdette ki Degré elnök, a budapesti tábla ítéletét Hatvany Lajos báró perében. Az ítélet Hatvany Lajost egyrendbeli nemzegalázás büntetésében, háromrendbeli vétségben mondja ki bűnösnek és ezért négy évi fegyházzal sújtja, mint főbüntetéssel. Mellékbüntetésként háromszor kétezer pengőre és politikai jogainak husz évi felfüggesztésére ítélt a tábla Hatvany Lajost. Kártérítés címén pedig 250.000 pengő fizetésére marasztalta el. Hatvany Lajos és védője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentettek be.

mellette szóló motívumokat is ismertessek.

A két napos tárgyalás érdekesebb részleteiről, melyek tegnap peregtek le, a következő tudósításunk számol be:

Hatvany egő honvágyáról panaszkozik és megeremli, hogy már Károlyi Mihály is be akarta zárni a vörösök pedig be is zárták.

*Erdélyi írók a mentőtanúk sorában*

*Töreky nézőnek áll be*

A tegnapi tárgyaláson Baracs Marcell, Hatvany védője a bizonyítási indítvány során Hatvanynek a „Megsebzett ország” című könyvéhez írott ajánlására hivatkozik. Ez ajánlásban többek között a következő kitételek vannak: „Nem ajánlom ezt a könyvet a békepolitika elárulójának. Wilsonnak, a politika cinikus ügynökének, Lloyd Geogenak, sem Clemenceaunak, Európa gonosz szellemének.”

Baracs védőbeszéde után Dabasi-Halász Lajos főügyész mondja el vádbeszédét, mialatt a hallgatóság soraiban megjelenik Töreky Géza tanácselnök, aki az elsőfoku ítéletet hozta. Dabasi-Halász vádbeszédeben a következő érdekes kijelentéseket teszi:

Ezután Romanelli olasz ezredes Hatvanyhoz írt levelének felolvasását indítványozza Baracs. Ez a levél tanúsítja legélénkebben Hatvany bolsevista-ellenes magatartását s arról tesz bizonyosságot, hogy Hatvany szenvedélyesen szereti hazáját.

— Nem tagadom, hogy Hatvany hazafias propagandát fejtett ki és ilyen értelemben írt cikkeket Erdélyben is, ahol szívesen fogadták, mert oda magyar könyvek nem juthatnak (?) s az ottani emberek nem tudhatják, hogy Hatvany Bécsben mennyit vétkezett Magyarországgal szemben. Az is fény, hogy Hatvany pénzt áldozott a bécsi kommunista emigránsok céljaira.

Majd Coudenhove-Calergi, Thomas Mann, Gerhardt Hauptmann, Paul Clemenceau, valamint az erdélyi írók közül Paál Árpád, Tabéry Géza, és Gulácsy Irén nyilatkozataira hivatkozik. Az erdélyi magyar irodalom-reprezentánsain kívül Kocsán János, Bartha Gyula aláírásukkal ellátott jegyzőkönyvben erősítik meg, hogy Hatvany Lajos a nagyváradi színházban tartott előadásával mélyen hatott a jelenlevőkre. Hivatkozik arra is, hogy a szlovenszói „Dennik” c. lap irredenta propagandával vádolta meg Hatvanyt és arra hívta fel a hatóságokat, hogy ne engedjék többé be Csehszlovákiába. Idezi Hatvanynek Jászay Marihoz intézett levelét, amelyben

— Elolvastam — mondja Dabasi-Halász — a „Megsebzett ország” c. könyvet, melyben a hazafias gondolatokon kívül sok pacifizmus s defetizmus is van. A Baracs által felsorolt híres írók és művészek inkább baráti érzületből tanuszkodnak Hatvany mellett, mint meggyőződésből. Kérem az összes bizonyítási inítványok elutasítását.

Az indítvány után a bíróság felőrai szünetet rendel el, mely után az elnök kijelenti, hogy a bíróság a védelem bizonyításának kiegészítésére vonatkozó javaslatát elutasítja. A bíróság ezen határozat ellen Baracs védő semmiségi panasszal él.

Dabasi-Halász ezután folytatja vádbeszédét s hosszasan foglalkozik a védelem indokaival. Hangsúlyozza, hogy a törvényszék helyesen járt el, amikor nem hallgatta ki a védelem által bejelentett egyes tanukat. A törvényszék semmiféle perrendellenes, vagy szubjektív momentumot nem engedett tárgyalásra. Lehetsélen kívánni a bírótól, aki a társadalom tagja, hogy teljesen eltekintsen a nemzetől, a nemzet ideáljaitól és hűdegen és mereven hozza meg ítéletét. Hatvany vezére volt az októberi forradalomnak és tagja a legszűkebb nemzeti tanácsnak. Hatvanynak nem lett volna szabad csatlakozni Lovászi és Garami lapjának. Hatvany Bécsben nyugodtan bevárta, amíg ügye elvűl és a felmentés reményében jött haza. Cikkeinek elbírálásánál a sajtótörvény nem jöhet tekintetbe. Hatvany most martirnak akarja feltüntetni magát. Kéri a bíróságot, hogy hozzon igazságos ítéletet.

A főügyész beszéde után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza és a késő esti órákban hozta meg a cikkünk elején közölt ítéletet.



1 darab női selyem nadrág lei 198  
 1 pár hibátlan selyem harisnya lei 67

**SZABO IENŐ**  
 divatáruházában,  
 CLUJ

# Asszonyom!

## Kimélje meg magát

### zöltség- és gyümölcskonzerv-

szükségletét. Ne lesz lepvé **hihetetlen**

Konzervlerakat, Cluj, Calea **OLCSÓ**  
Regele Ferdinand No 7. **árainktól!**

## Szatmáron a postacsomagok után is szednek értékvémet

Egy kiló súlyú durva posztó ugyanolyan illetéket fizet, mint egy kiló finom szövet

Satmare-Szatmár, május 9. Az Uj Kelet tud. Az Uj Kelet egyik múlt heti számában beszámoltunk a határszéli kereskedelem kétségbeesett helyzetéről, amely ma már végpusztulással fenyegeti a hajdan virágzó kereskedelmet.

A kereskedelem ellen dolgozó tényezőknél, most újabb segítőtársuk akadt a városi tanács személyében, ahol annak ellenére, hogy abban a kereskedő társadalom is képviselve van.

Eddig csak a vasuton érkezett áruk körül izzadt vérkönnyekek a kereskedő, de tegnap óta a postai csomagok után is megkezdtek a városi tanács szedését. A postai csomagoknál szintén teljesen önkényesen történnek az értékmegállapítások. A városi jövedelmekeket kezelő hivatal nem tartotta szükségesnek, hogy meghallgassa a kereskedőket képviselő szerveket ennél az újabb megterhelésnél, hanem a maga önkényes értékmegállapításai szerint való megtaxálást rendelte el. A postával megállapodott a város, hogy

a postán érkezett áruk értékárát a posta szedje be a csomagok kikezbesítéskor és a különféle áruk értékét súly szerint állapítsa meg.

A városi táblázat nem tesz különbséget az olcsóbb, vagy drágább áruk között, hanem egyre-másra szabta meg azok árát, az értékadók szempontjából. Így például a durva posztó éppen olyan elbírálás alá esik, mint a finom szövet. Ez az igazságtalan intézkedés nagy elkeseredést váltott ki a kereskedőtársadalom köréből. A Sfatul Negustoresc satmári csoportja szenvedélyes hangú gyűlés keretében tiltakozott a kereskedőtársadalom tönkretetésére irányuló lehetetlen rendelkezés ellen és elhatározta, hogy küldöttséget küld a polgármesterhez. Ha a küldöttségjárásnak nem lesz meg a kellő eredménye, úgy a kereskedőtársadalom el van szánva arra, hogy minden eszközzel küzdeni fog a taxarendelést ellen a postán érkező csomagokat nem váltja ki.

## A kolozsvári kamara megvédi a lisztkereskedőket és sütőket az árdrágítás vádjá ellen

A városi tanács május 15-ikén vissza akarja állítani a maximális árakat

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Április utolsó napjaiban Kolozsvár városi tanácsa a malmok, lisztkereskedők és pékek azon kívánságára, hogy a háború idejéből ittfelejtett árcsúszást fűgessék fel, vagy pedig a reális piaci helyzetnek megfelelő árakat állapítsanak meg, szabaddá tette az elsőrendű élelmiszer-cikkek forgalmát. A liszten és kenyéren kívül felfüggesztették a hus maximális árát is. Alig telt el azonban néhány nap a szabad élelmiszerkereskedelem inaugurálásától, széleskörű hadjárat indult meg hivatalos és nem hivatalos oldalról a kereskedelem ellen. Vádakat terjesztettek arról, hogy

a kereskedők visszaélnek a maximális áról történt mentesítéssel.

Ezeknek a vádaknak ad konkrét kifejezést az a különös átirat, amelyet 9935/928. szám alatt intézett a város a kereskedelmi és iparkamarához. Ebben az átiratban a városi tanács különösen a husiparosok, de egyes pékek és lisztkereskedők ellen is állítólag elhangzott vádakot ismerteti és ezek alapján arra kéri a kamarát, hívja fel az érdekeltek figyelmét arra, hogy amennyiben nem térnek jobb belátásra, vagyis ha nem mérsékelik a maximális felfüggesztése óta életbeléptetett árakat, május 15-én a város újra hivatalból fogja szabályozni

a piaci árakat.

A város átirata alapján a kamara azonnal érintkezésbe lépett egy lisztkereskedővel, mint a pékekkel és a mészárosokkal és tudomásukra adta a városi tanács ultimátumát. Ezzel egyidejűleg saját szervei útján a kamara helyszíni kiszűrésokat igyekezett meggyőződni arról, hogy a város átiratában foglalt vádak megfelelnek-e a tényeknek. A vizsgálat eredményéről a kamara hivatalos kommunikében fog beszámolni, amelynek tartalma nagyjából a következő lesz:

— Tény, hogy a maximális árak eltörlésével a közszükségleti cikkek megrágtak, de ez a jelenség magától értetődő következménye épen a maximálisoknak. A hivatalosan megállapított árak ugyanis különösen a lisztnél állandóan jóval mögötte maradtak a reális piaci áraknak és most, hogy az árkenyészter megszünt, megindult a normalizálódási folyamat. Ez az áremelkedés annál indokoltabb, mert a gabonaárak már hónapok óta emelkedőben vannak, sőt ezen a téren további drágulással kell számolni, ami a liszt és kenyér árának emelkedését is maga után fogja vonni. A városi tanács megállapításai azonban azért is indokoltanok, mert a legutóbbi ármezsgállapító ülésen meg a fogyasztók képviselői is elismerték, hogy az árak emelkedő tendenciát mutatnak. A kamara véleménye

## URANIA-MOZGÓ

Közkeletre ma utoljára

## Patt és Pattachon

Pente en: Harry Piel (Féjmelkűli lovas) elsőrangú kalandorfilm

szert a városi tanács elsősorban azért függesztette fel a maximálisokat, mert eddigi husárak alacsonyabbak voltak ugyan a reális áraknál, de nagyobb-mérvű áremelést ma már nem teszi méltányossá sem a takarmányfélék drágasága, sem más körülmény minthogy ezek az áralkító tényezők a tavasz beálltával megszűntek. Éppen ezért a kamara fel fogja szőlítani a husiparosokat, hogy az árakat mérsékeljék. A kamara egyébként a leghigorubbán fogja ellenőrizni egy a liszt, mint a kenyér és a hus ár-alakulását, de a maximális árak visszaállítását nem találja sem opportunusnak, nem pedig szükségesnek.

## Kötéllel a nyakában futott el megmentői elöl a kéményseprő, aki adósságai miatt akasztotta fel magát

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Adósságokért nagyon sok öngyilkosot követtek el már ezen a világon. Emlékszem, valamikor szennázások voltak a mágnásöngyilkosságok, amelyeket kártyaadósságok miatt szoktak a lovagi szabályoknak megfelelő eleganciával párbajképes emberek elkövetni. Manapság már úgy látszik nem divatos ez az öngyilkosság mód, ellenben ha felütem akármelyik napilap hírvonatát „Felakasztotta magát” címmel és „öngyilkosság oka ismeretlen” befejezéssel naponta olvashatom, hogy a szerelem, a betegség és a pénz „ismeretlen okok” mögé bujva ma talán jobban gyilkol, mint valaha.

Egy ilyen „ismeretlen okból” elkövetett öngyilkosság került ma a kolozsvári rendőrség aktái közé. A három sorban bevezetett esemény a következő ember-sorsot takarja:

Sacalan Péter örmester tegnap délután a Majális-ucca legmagasabb pontján lévő lakásából ment lefelé. A Majális-ucca egyik kertje mellett haladt el, amelynek kerítésére néhány frissen nyíló orgonabokor aai kapaszkodnak. Az örmester felnyúlt a kerítés pereméhez és leakart tépni egy orgonát. Mikor felre-télt egy kissé az orgonabokor ágait, egy borzalmas látvány ijesztette meg és a kezében lévő orgonafürtöt le sem szakva elrohant a kerítés mellől.

Ákaszott ember az orgonabokorban

Az örmester egy emberfejtől ijedt meg, mely eltorzultan fityegett egy szomszédos faágról lecsüngő kötélén.

Az örmester győzött első ijedelmén és visszatérve a kerítéshez, átvette magát a kertbe. Levágta az orgonabokorra akasztott embert, aki eszméletlenül terült el a földön.

Az örmester hamarosan segítséget hozott és megpróbálta élesíteni az öngyilkost. Néhány perc múlva magához tért. A szerencsétlen.

mikor meglátta, hogy el zokogni kezdett és arca elő tartva kezét, rohanni kezdett

az öt körülvevő emberek gyűrűjéből. Az örmester, az addig odaérkező sark. rendőr segítségével üldözőbe vette a menekülő öngyilkost és néhány uccán keresztül tartó hajsza után sikerült a még mindig zokogó embert elfogniok.

Az öngyilkost kihallgatják...

Az ötödik kerületi komisszáriátusnál egy érdeklődő komisszár hallgatta ki az öngyilkosjelöltet.

— Mit akarnak tőlem? — kérdezte, — mikor meglátta az egyenruhát.

A rendőrtisztviselők csitították. Csak azt akarják tudni, hogy miért találták meg felakasztva. Mert hát a hatóságoknak ezt tudni kell...

— Nem mondom meg — makedskodott még a levágott ember és nem is volt hajlandó nyilatkozni.

Elkérték az aktáit, amit ez készségesen átnyújtott. Kiderült, hogy mesterségénél fogva kéményseprő, neve Láng Béla.

„Sok az adósságom”...

— De hát miért lett öngyilkos? — kérdezték tőle és faggatták, míg nem felelt. — Sok az adósságom — adta meg a választ — nem tudtam fizetni és féltem, hogy feljelentenek... Nincs állásom régen és nem tudtam fizetni... Kár, hogy levágtak mert, mégis meg fogok halni...

Láng Bélával erős fogadalmat tételtek a rendőrségen, hogy nem ismétli meg kísérletét és csak ezután engedték szabadon.

(—lay)

I m. opál, fehérneműre . . . . . lei 29  
I m. mosó csep . . . . . lei 29

**SZABÓ IENŐ**  
divatruházában,  
**CLUJ**

A legmodernebb, hordozható  
**gramophon 10 lemezzel 3500 leiért**  
Kapható Triskánai-Cluj

**Molykár** elleni megóvás a legbiztosabban **Mártonffy** Testvérek & Co cégnél (Cluj, Piata Unirii 20.) eszközölhető, a ol betörés **és tűzkár** ellen is biztosítva van

Ben kifejez hogy a kozek den ide telje. M idó eko esetben toldani amig e Nem nem op dom, h nyen, dem in kétség kritiku akcióin szorosa megala szükség párt és az által de me amianth szervez A cio gramja a minit Nagyon tetével, amit ké Szeria hogy a rencia nem em hivattak megalak tulajdon nek a ké Erdélyi azt mon foglalja tusamnak vezem alakítás legnagyv kozni a alakulás ezekre a zés felak ségnek levenni, muban vagyok, vélemén melytől megalak Nemzeti A Zsi cionista is, ép a jelszava Párt me élet és n Si

Az ifju A tem vatva les kozni en ifjuság hel gyon hel hogy az egyik fő nak elha meg az e krízis va anyagi k remény eliminála jönne a a másik

# FÓRUM

Alábbiakban két újabb hozzászólást közlünk a temesvári cionista konferencia problémáiról. Az érdekes hozzászólásokat, amelyek természetesen a beküldők egyéni felfogását juttatják kifejezésre az anyagtorlódás miatt csak kivonatolva közölhetjük.

## Cionizmus és belbolygás

Ben Simson annak az óhajának adott kifejezést az Uj Kelet Fórum rovatában, hogy a temesvári konferencia ne foglalkozzék belpolitikai kérdésekkel és minden idejét a cionista problémáknak szentelje. Merem binni hogy cikkre ezt nem idő ekonomizálás céljából tette, mert ez esetben nagyon egyszerűen meg lehetne oldani a konferencia időpontját, addig, amíg ez is elmúlik nyár.

Nem osztom cikkirő véleményével s nem optimizmus ha ugyancsak azt mondom, hogy sokan vannak ezen a véleményen, — mert fenti kívánság egyáltalán nem indokolt, amikor senki sem vonhatja kétségbe a zsidóság elképzelhetetlenül kritikus helyzetét. Szociális és kulturális akcióinak satnyulása és regenerálódása szorosan összefüggnek a politikai part megalakulásának lehetőségével. Teljesen szűkegtelen mérlegelni, mit jelentene e párt és mily hatással volna, nem csak az általános zsidó életet érintő érdekekre, de még a cionista szervezeti tere is, amihogy az sokat használna a többi szervezetek érdekeinek is.

A cionista szervezet hebraizálási programja sohasem fogja tudni elérni még a minimumot sem — zsidó párt nélkül. Nagyon is visszelnék e lap vendégszeretettel, ha erről megrágná mindazt, amit kéne. A konferencia hivatott erre.

Szerintem csak akkor lenne indokolt, hogy a Szövetség e kérdéssel a konferencia alkalmával ne foglalkozzék, ha nem ennek vezetői és vezetősége volna hivatottak a Zsidó Párt létrehozására, megalakítására és megszervezésére. Hisz tulajdonképpen kik hivatottak erre? Kiknek a kötelessége? A felelet csak ez lehet:

**Erdélyi zsidó intellektusaink!** Ha pedig azt mondom, hogy a Zs N Sz magában foglalja Erdély számottevő zsidó intellektusainak legnagyobb részét, logikus következménye, hogy a Zsidó Párt megalakítása a Zs N Sz kötelessége és a legnagyobb bűn volna ezzel nem foglalkozni a konferencián; hisz a párt megalakulásának idejében, nagy részt ugyanis ezekre a vezetőkre fog hárulni a szervezés feladata. E vitális kérdést a szövetségnek csak akkor szabad napirendről levennie, amikor a párt bármilyen formában megalakult. Addig is — és biztos vagyok, hogy sok nemcionistának is ez a véleménye — az egyedüli szervezet, melytől Erdély zsidósága a Zsidó Párt megalakulását várja és reméli a Zsidó Nemzeti Szövetség.

A Zsidó Párt sok mindenben segítene a cionista tere is, tehát ez a mi ügyünk is, ép azért a temesvári konferenciának jelszava a következő kell legyen a Zsidó Párt megszervezésének útján a cionista élet és munka regenerálódása.

Simon Mózes — Copalnicmanastur

II.

## Uj utakon

Az ifjuság nevelésének problémájához

A temesvári konferencia, amely hivatva lesz cionista problémákkal foglalkozni emiatt kötelessége és érdeke az ifjuság nevelésével is foglalkozni. Nagyon helyesen jegyzi meg Ben Simson, hogy az erdélyi mozgalom stagnálásának egyik fő oka az ifjuság nevelő munkájának elhanyagolása és hogy ebből indult meg az erdélyi krízis. Nemcsak anyagi krízis van, hanem lelki krízis is. Ha csak anyagi krízis volna, úgy meg volna a remény arra, hogy a gazdasági krízis eliminálása esetén újra meg volna a jönné a Palesztina-adokozás. Azonban a másik krízis sokkal mélyrehatóbb. Ez

pedig a lelki krízis.

Az a történelmi folyamat, amely a nemzeti érzést felébresztette a zsidóknál, hatalmas erővel buggyant ki a lelkükből, sőt máról-holnapra a „hangos” nemzetiséget is kitermelte magából. Azért mondom „hangos”, mert csak abból áll a zsidóságunk, hogy nemzeti érzésünknek kellő tónusban adnak kifejezést, de nem érznek, szabványait nem tartják meg, nem Hisznek.

Látjuk az ifjuság helytelen nevelését. Vannak ifjusági alakulataink, amelyek nagyon szépen és hűen kopirozták le más népek szép külsőségeiben is gazdag ifjusági formációit. (Burschenschaftok) Azonban egy olyan kopirozási líbia történt, amely hibák csak később mutatkoztak. Mindent meghonosítottak, mindent átvettek, csak a zsidóságunknak a fundamentumát, a vallást nem. Holott a lekopirozott egyesületek vagy nacionalista protestánsok vagy nacionalista katolikusok.

A legelhibázottabb lépések tartom azt, hogy az ifjuság életéből kikapcsolták a vallásos érzés emelését. A zsidók-

nál minden a hitből indul ki, mert ez adja meg nekünk azt az energiát és reményt, amely a cionizmusnak feltétlen szüksége van. A cionizmus a zsidó nemzetiség is csak a valláson keresztül érthető meg. A zsidó nemzetiséget nem lehet elválasztani a vallástól, az egyívű tartozik, zsidót zsidó vallás nélkül nem lehet elképzelni. Ebből kiindulva tapasztalhatjuk, azt a szomorú állapotot, hogy a zsidóságnak az a része, amely a héber tudományok buvárdásában tölti el idejét és a konzervatív gondolkodású tömegek a cionista aktivitás tekintetében passzívek. És miért? Mert látják, hogy a vallástalanság dominál. Ezek nem tudják elképzelni Ciont Tóra nélkül.

Minálunk a vallás és a Tóra a létalapja és célja a zsidóságnak. És aki nem hisz az isteni hagyomány szóbeli tanáiban, az nem hisz Mózes törájában sem és aki a modern kutatás örvé alatt revidiál, vagy töröl, az törölni akarja a Tórát és annak népét. Ezeket az irányelveket és szempontokat kell céllá kitűzni az ifjusági nevelés problémáinak útján, úgy nem fog előfordulni az, hogy ifju-

sági egyesületek, amelyek látszólagos „dolgoztak” egyszerre inogva recseg ropogva dőlnek össze, mert az ideál lel pározott volt, nem volt hamisítatlan zsi ez és most megbosszulta magát.

Azért ha bármily világtalanságnak b dolgozunk, vagy filozófiai felfogásunk bá mily legyen is, nem követünk el szer ségtörést, ha a zsidó közösség tagj úgy maradunk, hogy annak a szabálya törvényeit magunkra nézve kötelezőn tartjuk. A tudományban keressük a t dományt, filozófiában a gondolkodá mert ezek az intellektuális képességeink hatnak, viszont a vallás szívhez szól, az érzelmét acélosítja meg és ezek nálu zsidóknál egymáshoz tartoznak.

Ha az ifjuság cionista érzelmű rész ily elgondolásokkal indul neki a nemze mozgalom fárasztó harcába, akkor meg hódolnak mindazok, akik a vallást fé tik és az erdélyi nemzeti mozgalomna volna életérős gyökere, amely a lélekbe indul ki és a lélekhez tér vissza.

Schwarzmann Sándor, Timisoara

# Madgearu a régenstanács irodájának nyújtotta be a gyulafehérvári határozatot

(Bucaresti-Bukarest, május 9. Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt gyulafehérvári határozatának utolsó pontja tudvalegőleg felhatalmazást ad a párt vezetőségének arra, hogy a határozatot a régenstanáccsal közölje. A nemzeti parasztpárt már hétfőn kommunikált adott ki, amelyben leszögezte, hogy Maniu nem kért kihallgatást a régenstanáctól és még nem bizonyos, vajjon a határozatot Maniu személyesen fogja-e átnyújtani, vagy másuton fogják a régenstanács elé terjeszteni.

A pártvezetőség ülése úgy határozott, hogy a gyulafehérvári határozatot írásban küldik meg a régenstanácsnak. E döntés értelmében Madgearu, a nemzeti parasztpárt főtitkára ma délelőtt 11 órakor átnyújtotta a régenstanács irodájának párja nevében a gyulafehérvári határozatot. Madgearu ez alkalommal kijelentette az újságíróknak, hogy mindazok a hírek, amelyek szerint a nemzeti parasztpárt körében ellenséges magatartás nyilvánult meg a régenstanáccsal szemben, teljesen valótlanok. Szó sem

lehet semmiféle olyan aktusról, vagy magatartásról, amely a régenstanáccsal szemben is tisztelet hiányára mutatna. A kabinetrodában átnyújtott határozat javaslahoz mellékelve van Maniu Gyulának a régenstanácsnak intézett levele.

A nemzeti parasztpárt vezetőségének határozata értelmében a párt akciója jövőben három pontban fog kulminálni: a gyulafehérvári rezolúció azonnali alkalmazása, a kormány elleni folytonos agitáció és a harc minden eszközzel való folytatása.

# Szabadlára helyezték Fóris Istvánt

## Dr. Szántó Dezsőt ma szintén kibocsátották a hadbírótság börtönéből

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Az Uj Kelet tud.) Ma váratlan fordulat következett be a harminnégy nap óta éhségstrájkoló Fóris István ügyében. Amint az Uj Kelet jelentette, tegnap Papp Danila tábornok még azt kijelentést tette, hogy Fóris május 12-ig nem bocsátható szabadon, de ugylátszik, hogy az állandó közbenjárások mégis eredménnyel jártak mert Fóris Istvánt a hadbírótság rendelkezése ma délután szabadlára helyezték.

Délután 5 órakor történt meg Fóris István szabadlábrehelyezése. A kolozsvári sziguranca részéről Chendi kapitány jelent meg a katonai kórházban, aki magával hozta a sziguranca szabadlábrehelyezési végzését is. Ezek szerint Fórist ma véglegesen szabadlábrehelyezték, ami annál is inkább szükséges volt, mert Fóris István életéről már lemondtak az orvosok és ha tovább is a kórházban marad, az csak halálát siettetne volna. Így Fórisnak egyelőre nem kell Bukarestbe sem utaznia, hanem Kolozsváron marad, ahol megpróbálják életét megmenteni.

Fórist ma délután felesége értesítette, hogy szabadlábrehelyezték. A szerencsétlen ember azonban eszméletlen kívül teküdt és csak hosszas élesztgetés után tért magához. Mikor tudomásul vette szabadlábrehelyezését,

csak néhány pillanatig volt magánál, aztán újra elájult

és ájultan tették hordágyra, hogy autóba vigyék. Fóris rettenetesen néz ki, a valamiok hatalmas fizikumú ember teljesen megtört, arcai beesettek, teste össze-roppant. Járni még támogatással sem

tud. Mikor a katonai kórház, orvosa átadta hozzátartozóinak, Fóris Istvánnak nyilatkozatot kellett aláírnia, hogy felelősséget vállal a következményekért, mert az orvos nem garantálta, hogy a zökkenések következtében nem eszszakadnak meg Fóris teljesen elvékonyult belei.

Fóris Istvánt a Rákóczy uton számá-ra kibérelt butorozott szobába szállították ahol azonnal lefeklették és forró teát itattak vele. Fórist megérkezése után megvizsgáltatták és az orvos kijelentette, hogy Fóris állapota nagyon veszélyes és életbenmaradásához kevés a remény. Ha az évés két első napját teléli, akkor talán életben maradhat.

Ma a hadbírótság börtönéből meglepetésszerűen szabadlábrehelyezték dr. Szántó Dezsőt

Nagyváradai ügyvédet, aki mint ismer-

tes, a Nagyváradon szervezett kommunista klub in hivatott ért vádlottjaival egyidőben szintén letartóztatásba helyezték Szántó ellen azért emeltek vádat és kísérték a kolozsvári hadbírótság börtönébe, mert a párisi „L'Humanité” című kommunista napilapból cikket fordított, amelyet állítólag terjesztett is.

Dr. Szántó szabadlábrehelyezését már hetekkel ezelőtt megígérte a kolozsvári hadbírótság ügyészsége, de a szabadlábrehelyezés elmaradt és ezért Szabó Dezső tizenhat társával együtt éhségstrájkba lépett. A többi tizenöt vádlott három nappal ezelőtt szimpátia sztrájkot kezdett társaik szabadlábrehelyezése érdekében. Szántót nyolc heti fogság után és

éhségstrájkjának nyolcadik napján helyezték szabadlára.

Szántó Dezső doktor ma délután már el is utazott Nagyváradra.

Mindenki  
Köszömjéje  
meg

# Dreher

HAGGENMACHER

## tavaszi söreit!

1928. május 10.  
MOZGÓ  
ma utoljára  
attachon  
Piel (Frajelkúti lo-  
kalendorfilm  
és elsősorban azért  
aximálásokat, mert  
föltétlenül magasabb  
na életbe léptetnie,  
azonban nem akarta  
melkedését illoti, azt  
indokoltnak. Az  
esonyabbak voltak  
nál, de nagyobb-  
már nem teszi mé-  
armányfélék drága-  
rilmény minthogy  
nyezők a tavasz be-  
Épenezért a kamara  
husiparosokat, hogy  
k. A kamara egy-  
fogja ellenőrizni  
senyőr és a hus ár-  
aximalis árak visz-  
ja sem opportunus-  
éségesnek.  
tott el  
yseprő,  
szította  
hogy el zokogni  
é larcos kezét,  
kezélt  
rek gyárjából. Az  
odaérkező sark-  
ldözöbe vette a mé-  
péhány uccan ke-  
tán sikerült a meg-  
elfogniok.  
ost kihallgatják...  
kommisszáriátusnál  
ár hallgatta ki az  
nem? — kérdezte,  
egyenelut.  
estitották. Csak  
gy miért találtak  
hát a hatóságok-  
— makacsodott  
er és nem is volt  
amit ez készsége-  
lt, hogy mestersé-  
prő. neve Láng  
az adósságom”...  
öngyikos? — kér-  
k, míg nem felett.  
— adta meg a vá-  
fizetni és féltém.  
Nincs állásom ré-  
etni... Kár, hogy  
meg fogok halni...  
fogadalmat tétel-  
hogy nem ismétli  
ezután engedték  
(—lay)  
... lei 29  
... lei 29  
IENŐ  
ázában,  
UJ  
ellen is biz-  
tosítva van

# Pünkösdi mosóáru-vásárunkat

a legdivatosabb nyári újdonságainkból, leszállított, szenzációsan olcsó árakon rendezük meg!

Francia mosó creppek minden színben	29.—
Fehér és színes fehérnemű batiztok	29.—
Fehér csikos függönykelme	38.—
Mintás mosó ruhabatiztok	38.—
Bordűrös és mintás mosódelénujdonságok	48.—
Egyszínű franche női fehérneműre	49.—
Garantált mosó divatmintás mouslinek	59.—
Legdivatosabb mosómarecén újdonságok	59.—
Ripsz ruhavásznak minden színben	69.—
Egyszínű rayécsikos férfi ing újdonság	75.—
Fehérnemű selyem leszállított ára	130.—
Divat rayé-puplin ruhákra 100cm. széles	155.—

## Harisnyaáraink

feltűnést keltettek jó minőségekkel és olcsóságukkal! E héten tovább tart az olcsó elárúztatás!

Női strapaharisnya	27.—
Női meliért sportaharisnya	29.—
Női prima flórharisnya	54.—
Női egész finom flórharisnya	87.—
Női prima fátolyaharisnya	91.—
Női egész finom fátolyaharisnya	119.—
Női hibátlan selyemharisnya	76.—
Férfi strapazockni	15.—
Férfi meliért sportzockni	21.—
Férfi prima flórzockni	40.—
Férfi divatmintás férfizockni	67.—

## Heller-Molnár

női divatnagyruháza Cluj - Kolozsvár, Cal Reg. Ferdinánd 15

### A MOVE új elnöke kijelentette, hogy ezentul a nemzetileg kifogástalan zsidó tisztákat és volt tisztákat felveszik az egyesületbe

Budapest, május 9. A MOVE (Magyar Országos Véderő Egyesület) új elnöke, a fajvédelmi működéséről híres Maczky Emil, a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az egyesület keretén belül alapszabálymódosítást terveznek, mely lehetővé fogja tenni, hogy ezentul a nemzeti szempontból kifogástalan zsidó tiszták és volt tiszták felvehetők legyenek az eddig kizárólagon kívül a fajvédő egyesületbe, mely ezentul politikamentes működést fog kifejtetni.

### Hat hónapra állt a kolozsvári törvényszék egy munkásl, aki heteken keresztül fosztogatta vendéglátó barátjának a lakását

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Az Új Kelet) Érdekes bűnügyet tárgyalt ma délután a kolozsvári törvényszék Suto tanácsa A vádlott Constantinescu Constantint, aki a múlt évben még aktív őrmester volt a hadseregben, különböző viselkedések miatt többször felüggőzetek. Később a gyufagyárban nyert alkalmazást, de fizetése annyira minimális volt, hogy állását fel kellett mondania. Az állás nélkül maradt ember a legnagyobb nyomornak volt kitéve s amikor több havi házbérhátraléka miatt lakásából is kitétek, Erdélyi József nevű barátjánál kapott ideiglenes szállást. Már hónapok óta laktak együtt, de Erdélyi még mindig nem tudta, hogy lakótársa a hosszú munkanapokat henyéléssel tölti el. Constantinescu ugyanis azt a kijelentést tette előtte, hogy a gyufagyárnál van még mindig alkalmazásban. A helyzet ezzel szemben az volt, hogy Constantinescu állandóan és rendszeresen fosztogatta vendégszerető barátjának elcsúsztatott ruhakészletét, amelyből több darabot eladott, anélkül, hogy Erdélyi ezt észrevenné. Már hónapokig élt így együtt a két jóbarát. Erdélyi már hajnalban 5 órakor elhagyta a fő puha ágyat, de barátja

ia olyankor még javában aludt, amíg egy szép napon Erdélyi rá nem jött, hogy ruháit állandóan megdézsmálja valaki. Egy nap, amikor délelőtt tíz óra tájban Erdélyi kivételesen hazatért s vendégét henyélve találta, feltett kérdéseire Constantinescu zavartan válaszolt. Erdélyi ezután éber szemekkel kezdte figyelni Constantinescut és in flagranti kapta, amint egy alkalommal ruhadarabokat csomagolt be s az ócska piac felé indult a csomagokkal. Feljelentést tett ellene a rendőrségen, letartóztatták s a törvényszék ma tárgyalta ügyét.

— Testi-lelki jóbarátom volt Erdélyi s csak így volt ahhoz bátoroságom, hogy holmiját — amikor éhes voltam épen úgy mintha az enyémet eladjam, mondom a vádlott Constantinescunak.

A panaszos Erdélyi azonban hallani sem akart arról, hogy Constantinescu testi-lelki jóbarátja volt és csupán azt volt hajlandó elismerni, hogy könyörületből adott neki lakást.

A törvényszék Suto tanácsa rövid tanácskozás után hat hónapi börtönbüntetéssel sújtotta a kellemetlen lakótársat. Constantinescu a táblához fellebbezett.

### Arban, újdonságokban, minőségben utolérhetetlen az

„IDEAL” nőkalapszalon C. Reg. Ferd. 8. férfi és női kalapformák, akasztások, szalma átvarrások 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári arban készülnék. Eredeti Banco és Panama modellek

Minden kalapvevő kellemes ajándékban részesül!

— Augusztusban az amerikai magyarok küldöttsége hazatárogat Magyarországra. Clevelandból jelentik: Bárány Péter Zsigmond Clevelandban való jártakor felvetette azt a gondolatot, hogy az amerikai magyarok látogassanak haza Magyarországra. Az amerikai magyarok eleget is tesznek a felszólításnak s Magyarországra küldendő küldöttségük már meg is állapította utiprogramját. A küldöttség tagjai augusztus 8-án indulnak Newyorkból Londonba, ahol 14-én Rothermerénél, az angliai magyarokkal együtt tisztelegnek, 15-én Párisba mennek, ahonnan 17-én indulnak tovább Budapestre. A küldöttség tagjai budapesti tartózkodásukat öt napra tervezik. A magyar küldöttséget az Amerikában járt Kossuth-küldöttség fogadja. Az amerikai magyarok bele fognak kapcsolódni a Szent István-napi ünnepekbe is.

— Bélfelhétség, gyomor- és bélhurut, a vastagbélfal kezdődő megbetegedése, vakbélgyulladásra való hajlamoság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását Sok évi kórházi tapasztalat igazolja hogy a Ferenc József víz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

1 m. fehérnemű vászon . . . . . lei 39  
1 m. mosó delén . . . . . lei 39

## Szabó Jenő divatáruházában Cluj

— Orvosi hír. Dr. Goldenberg ideggyógyorvos rendelőjét és physiotherapiát intézetét (villanyt, quarz, hőlégt. etc.) áthelyezte Cal. Reg. Ferd. (v. Fer József-ut) 46. sz. alá. Rendel 10—12—3—5-ig

## Szalma-és panama-férfikalapokat fest, tisztít, A.Fehér Str. Memorandului (volt Unio-uca) 21.

A legszebb legolcsóbb legelegánsabb nyomtatványokat megrendelheti a Cartea Românească nyomdai műintézetnél — Cluj Calea Dorobantilor No 14—16. Kérjen árajánlatot

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet, a mindenesetben csodásan bevált Antphtysin, államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Dímentesen küld az egyedüli készítő: Osváth-gyógyszertár Tg.-Mures.

## HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc. Az Új Kelet cikkeinek utányomását csak a törvényszék megengedésevel engedjük meg.

—A petachtikvai mártírok emlékünnepére Jeruzsálemből jelentik: Hét éve múlt annak, hogy arab bandák meg támadták Petach-Tikva kolóniáját. A fiatal kolonisták a tuleróval szemben is felvették a harcot és hőiesen áldoztak meg helyüket Négyen közülük azonban elesetek és ezek emlékére nagyszabású gyászünnepséget tartottak a kolónián Ebből az alkalomból Petach-Tikva összes lakói, az iskolák növendékei, a különböző szervezetek lobogók alatt vonultak a temetőbe, ahol az elesettek sírján emlékszédeket tartottak A szónokok között volt Gessin, az egyik fiatal mártír apja aki elcsukló hangon beszélt arról, hogy a zsidóknak továbbra is hűségesen kell tartaniuk tradícióikban és az ország földjének szeretetében. A kihalt vért pedig — mondotta — nem szabad újabb vérontással megtörölni, hanem meg kell váltani a földet, amely magába szívta drága védelmezőinek vérért. Egy kötelességet kell ismernie minden zsidónak azt, hogy Eec Jisrael földje zsidók kezébe kerüljön Követeli, hogy Petach-Tikva külvárosa, amelynek közelébe — négy zsidó mártír elesett. Kirjat Haarba (A négyek városa) nevet kapjon. A gyászünnepség végén az iskolás-gyermekek a mártírok sírját virágkoszorúval díszítették fel.

— Orvosi hír. Dr. Silbermann Marcell fogorvos rendelőjét Piata Mihai Viteazui (Széchenyi-tér) 10 sz. alá (Babos-palota) helyezte át.

—Eljegyzés. Mark Etus Sibiu és Borchon Mordchai jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Neustetter Sárka Körösmező (Cseh szlovákia) és Fried Dezső Máramaros sziget jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Egy erdélyi irodalmi társaság születésének és halálának története. Nagy László nepszerű, krónikus könyvének, az Erdélyi Szemlének legújabb száma erdélyi irodalomtörténeti szempontból rendkívül érdekes és értékes cikket közöl irodalmi küzdelmeink hőskorából. A cikk címe: Egy szép reményekre jogosult hajdani irodalmi társaság születésének és halálának hiteltörténete s benne a „Kelet” tíz évvel ezelőtt történt alakulását és megszűnését mondja el. Nagy László, mint a társaság volt titkára, Ezen a különösen figyelmet érdemlő cikken kívül még a következők adnak új gondolatokat az olvasónak Beszélgettem a székesfővárosi írók körében, Dr. Varga Béla programot ad az erdélyi magyarságnak. Levél Berzeviczy Albehez és Rákosi Jenőhöz az erdélyi irodalom ügyében. Erdélyi írók vasárnapja, Erdélyi szerzők darabjai. Az élénk és bátor szavú füzetek ára számonkét: 10 lej. Megrendelhető 10 számonként 100 lejért a kiadóhivatalban: Cluj-Kolozsvár Cal. Vict. (Kossuth Lajos-u. 37.)

**PENZSZEKRENYEK**  
SZOLID, ELEGANS,  
OLCSÓ.  
4000 LEJTŐL KEZDVE  
HEINRICH L. WEINTRAUB  
CÉGNEL BUCURESTI, CALEA  
MOSLOR 80  
KIVÁTRÁ INGYEN AR-  
JEGYZÉKET KÜLDÖK.  
KERESK KÉPVISELŐKET AZ ORSZÁG MINDEN VÁROSÁBAN

Zsidó bar...  
A hajó...  
partok. K...  
fát és m...  
Közvetlen...  
daspép fin...  
Haifa az...  
év múlva...  
kikötője le...  
legfontosab...  
hatalmas e...  
mintegy f...  
ver fogja s...  
rium érdek...  
és biztosít...  
Anghlának...  
Mielőtt o...  
nünkel a p...  
nyek kösz...  
dók jöttek...  
ganda érde...  
nak, de eg...  
kat és kul...  
leginkább...  
talságra. B...  
német tech...  
technikumo...  
tervezte me...  
országból...  
évforgása...  
héberül, ti...  
vü előadás...  
ifjak előtar...  
lanul kiseb...  
ők azonban...  
nyi szület...  
keznek, hog...  
kal könnye...  
kat. Nagysz...  
közülésuko...  
látszik, hogy...  
Amikor a...  
az ölette tá...  
zsidóság szá...  
kolóniákat...  
valóan amia...  
dett, hogy e...  
az eltávozás...  
Haifából J...  
szürke vidék...  
erre jár, m...  
szolgáltatás...  
így szól: kö...  
„Jeruzsále...  
Este, zuhóg...  
szállásoltat...  
hotelbe. A...  
neveztek el...  
lénk teleped...  
jól tudnak...  
hogy az or...  
Mihelyt az...  
tiszt tünit...  
nyomban le...  
csak suttog...  
akkor az ar...  
szerint elkes...  
lek ellen. A...  
bok ellen, a...  
pét kizsákm...  
egyszerűen...  
koroljanak...  
az arabok...  
más ellenl...  
vétségesek...  
vágjuk nem...  
tom, hanem...  
jesen szabad...  
pui most me...  
előtt.  
Ezt a Kö...  
szágnál is...  
nek roppant...  
dig kiaknáza...  
zikumu, elsz...  
lakik. Ibn S...  
Az európai...  
nak róla, m...  
ne, akik kur...

EK

Zsidók és arabok barátkozása Palesztinában

Felix Hollaender, a kiváló német író a „Berliner Tageblatt” megbízásából beutazta a Földközi tenger országait. Legutóbb Palesztinát látogatta meg és impresszióiról a következő följegyzéseket közölte:

A hajóról felbukkannak a palesztinai partok. Kora reggel pillantjuk meg Haifát és mögötte a szép enyhé hegyeket. Közvetlenül a part mellett terül el a csodaszép finom homokos tengeri strand.

Haifa az angolok nagy reménye. Négy év múlva a világ egyik legjelentősebb kikötője lesz itt és Palesztinának egyik legfontosabb gépontjává. A város fölött hatalmas erőd fog emelkedni, amely mintegy fenyegető, előrenyújtott revolver fogja sakkban tartani a brit impérium érdekében az országot és embereit és biztosítani fogja minden oldalról Angliának itt felelített hatalmát.

Mielőtt csolnokon kivitték volna bennünket a partra, arab és német jövevények köszöntenek bennünket. Német zsidók jöttek ide, hogy acionista propaganda érdekében lássanak és tanuljanak, de egyúttal, hogy a saját tudásukat és kultúrájukat átszarmaztassák a leginkább keletre ide zárandókat fiatalokra. Bärwald professzor, a nagybíró német technikus, aki Haifában a politikumot és más egyéb építkezéseket tervezte meg csodákat beszél az Oroszországból idezármazott zsidó ifjak szorgalmáról és igénytelenségéről. Egy felvételgáza alatt ő maga is megtanult héberül, tisztára azért, hogy hébernyelvű előadásokat tarthasson számukra. Ez ifjak életelméniát összehasonlíthatatlanul kisebbek, mint a német diákoké, ők azonban olyan szorgalmasak és anyagi született intelligencia fölött rendelkeznek, hogy ezekkel a tulajdonságokkal könnyen pótolják az elmulasztottakat. Nagyszerű fajta ez, minden megmozdulásukon és egész magatartásukon látszik, hogy egy új korszak zászlóvivői.

Amikor a mai szovjetkormány az az ötlete támadt, hogy az országban élő zsidóság számára földet adjon és zsidó kolóniákat rendezzen be, akkor nyilvánvalóan amiatt való aggodulásban eszelekedett, hogy ennek az intelligens elemnek az eltávozását megakadályozza.

Haifából Jezsálembe utazunk, sziklás, sivatari vidéken visz utunk. Ha az ember erre jár, megérti a régi zsidó igazságszolgáltatásnak egyik parancsát, amely így szól: kövezzétek meg őt!

„Jeruzsálem a magasan épült város!” Este, zuhogó esőben érkezünk ide és beszállítottatjuk magunkat az Allenby-hotelbe. A hotel az angol tábornok után neveztek el. Beültünk az étterembe, mellette telepednek ismerős arabok is, akik jól tudnak németül és fölük halljuk, hogy az ország milyen állapotban van. Mibelyt azonban egy-egy angol katonatiszt tünik fel khaki-uniformisában, nyomban letompított hangjukat és már csak suttognak. Ha hinni lehet nekik, akkor az arabok és zsidók között ezidő szerint elkecsereedett a hangulat az angolok ellen. Az angolok a zsidókat az arabok ellen, az arabokat a zsidók ellen jeltették ki, hogy azután mind a két népet kizsákmányolják és hogy fölöttük egyszerűen diktatórikus hatalmat gyakoroljanak. Azonnal konstataáltam, hogy az arabok és zsidók, akik azelőtt egymás ellenlábásai voltak, ma szinte szövetségesek. Az araboknak pedig titkos vágyuk nemcsak a félig szabad Egyiptom, hanem a teljesen független és teljesen szabad Középarábia, amelynek kapui most még zárva vannak az angolok előtt.

Ezt a Középarábiát, amely Németországnál is nagyobb terjedelmű s amelynek roppant természeti kincsei még mindig kiaknázatlanok és ahol egy ritka füzikumu, elszánt és kihasználatlan nép lakik, Ibn Szaud kormányozza.

Az európai sajtóban olyan portrért adnak róla, mintha bolmi rablóvezér lenne, akét kurtán-furcsán el kell intézni.

CORSO Csütörtökön premier. A szezon legnagyobb drámája. Claude France filmszínház a leghíresebb francia filmprimadonna utolsó filmje. Paul Bourget világ-híres regényének, az ANDRE CORNELIS-nak főszerzője. — A film felvétel után Claude France az általa halálba kergetett német kémné, a holland-jávai táncosnő, Mata Hari szelleme miatt öngyilkos lett. — Jegyek elővételben megvásárolhatók. Telefon 3-85

Palesztinában azonban az arabok egészen másképp beszélnek róla. Azt mondják, kiváló államférfiúi talentum, aki bizonyára egy szép napon az egész Kelet sorsát fogja irányítani. Szerintük Ibn Szaud nagyon igazságosan, bár bárbar szigorúsággal uralkodik. Nincsen megállapodott rezidenciája, hanem van egy automobíljá, ami párját ritkítja. Hat fülkéje van ennek az autónak. Itt vannak elszállásolva az uralkodó titkárai, miniszterei, szolgálói és egy szakács. Hirtelen jelenik meg az ország különböző helyein, mintha a földből ugrott volna ki. Megáll, magához kereti a város, vagy község előljáróit, törvényt ül és ítélezik a primitív törvények szerint, amiket ő maga hozott.

szor fantasztikus automobíljá, mint vihar, hirtelen előáll. Ibn Szaud Arabiájában nincsen házasságtörés. Aki házasságot tör, azt elve eltemetik. A férfit épügy, mint a nő. A házasságtörés a legnagyobb bűn Arabiában. Utána következik a lopás. A tolvajnak levágják a kezét. Aki pedig nem tartja be a szavát annak kitépik a nyelvét. Senki fel nem lázad az igazságszolgáltatás ilyen formái ellen, ez teljesen megfélel, ama nép lényének, amely Ibn Szaudot látja bölés és igazságos urának.

A hotel Allenby olyan szálloda, ahol az ember korán lefekszik. Különösen ma, hogy annyira esik az eső. Másnap Jeruzsálem utcáit nézük meg. Az utcán kaffiános, pajeszes zsidók ülnek, beszélgetnek, lustálkodnak. Palesztina reménye bizonyára nem ők, hanem azok a bevándorítottak, akik emberföltölti szíveséggel és olyan áldozatkészséggel,

Maniu kijelenti, hogy a nemzeti parasztpárt akciói során Károlyról sohasem volt szó

Anglia bukaresti követe hivatalosan bejelentette, hogy Károlyt kiutasították Angliából. Károly extrónörökösnek szombatig el kell hagyni Angliát. A nemzeti parasztpárt kommunikéban fogja leszögezni, hogy nincs közössége az akcióval

(Cluj-Kolozsvár, május 9. Az Uj Kelet tud.) A kormány hivatalos távirati irodájának tudósításai, amelyek Károly extrónörökös puceszterveről számoltak be, annál nagyobb feltűnést keltettek politikai körökben, mert a kormány orgánuma Károly akcióját a nemzeti parasztpárt kormánybuktató kampányával hozták összefüggésbe.

Erre adja meg a választ Maniu Gyula, aki kijelentette a Neue Freie Presse tudósítójának, hogy a nemzeti parasztpárt egész akciója során pillanatig sem volt szó Károlyról és a párt sohasem gondolt visszahívására.

Már Gyulafehérvárról megcáfolták a hírt

A Patria mai számában arról ad hírt, hogy Maniu Gyula a gyulafehérvári gyűlésen a Londonban megjelenő Daily Express szerkesztőségétől az alábbi táviratot kapta, amelyet Londonból vasárnap délután 1 óra 7 perckor továbbítottak.

Dr. Maniu nemzeti parasztpárti kongresszus

Alba-Iulia Romania

Károly herceg ma nyilvánosan kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt azt célozza, hogy a kormány megbuktatásával trónra hívja őt. Az angol közönség autentikus nyilatkozatot kíván az Önök pártjának terveiről és ezért, ha Önök támogatják Károly petenciát, kérjük azonnali távirati válaszukat.

A sürgöny négy óra 23 perckor érkezett Gyulafehérvárra, „válasz fizetve” jelzéssel. A párt irodája azonnal visszacsüggönyözte a választ, amely így szól: „A hír valótlan, mint ahogy azt a ma megszavazott határozat is bizonyítja.”

Itt említjük meg, hogy az Adeverul arról értesül, hogy a nemzeti parasztpárt kommuniké fog kiadni a Károly ügyben, kijelentve, hogy nem létezik semmiféle kapcsolat a párt és a herceg között és a nemzeti parasztpárt magatartását az alkotmányos kérdésben végleg leszögezte a gyulafehérvári határozatban

Anglia bukaresti követe hivatalosan bejelentette Károly kiutasítását

Bukaresti, május 9. (Rador). Anglia bukaresti követe, Sir Greeg ma megjelent Duca helyettes külügyminiszterrel, akit értesített az angol kormány Károlyra vonatkozó elhatározásáról, amely szerint Károlynak szombatig el kell hagynia Romániát. A Vitorul írja: Mindenki meg fogja érteni, hogy a biztelet ér-

zése a királyi család irányában megakadályoz bennünket abban, hogy megtegyünk kommentáriumot a volt trónörökös meggondolatlan eszelekedeteit. Hyen tették csak kínos impressziót tudnak keltetni és féjdalmas érzelmeket váltanak ki.

Szombatig el kell hagyni Károlynak Angliát

Az angol hatóságoknak Károly akciójával szemben fogantatosított intézkedéseiről a „Rador” távirati iroda az alábbiakban számol be:

London, május 9. A Foreign Office hivatalos kommunikéje a következőket mondja: „Az angol hatóságok foglalkoztak Románia volt trónörökösének aktivitásával, amelyet a legutóbbi tíz napon kifejtett, mióta az angol vendégszeretet élvezte. Különös jelentőségét tulajdonítanak annak a ténynek, hogy a volt trónörökös Londonban manifesztrumokat nyomatott, amelyek valószínűleg abból a célból készültek, hogy Romániában szélesítsék az érdeklődést.”

Károly volt herceg csak ideiglenesen nyert Angliában beboacsátást és egy Barbu Ionescu nevű urral együtt God-

stoneban lakik azóta. A herceg hatóságok fel fogják kérni, hogy azonnal Anglia területét. Az a kísérlete, hogy az elmult szombaton két repülőgépet szerződötett, hogy utasokat és sok ezer manifesztrumot tartalmazó csomagokat vigyenek Romániába, az angol hatóságok éberségén teljesen meghiúsult, mert az utasoknak nem voltak meg a szükséges okmányaik, amelyek a Romániába való repülésre őket feljogosították volna.”

A belügyminiszter hivatalos nyilatkozata

Johnson Hicks belügyminiszter ma válaszolt az alsóházban a Károly volt herceg ügyében a hozzá intézett interpellációra és a következőket mondta:

— Károly volt hercegnek és barátainak politikai aktivitása összeütközik Anglia érdekeivel és ezenfelül kellemetlen helyzetbe sodorja az angol kormányt a barátságos viszonyban álló Romániával szemben. Károly volt herceg eredetileg két hónapi angliai tartózkodásra nyert engedélyt azzal a feltétellel, hogy minden politikai ténykedéstől tartózkod-

SELECT Heidelbergben vesztem el szívemet MOZGO Nagy sikerrel folytatja a I. rész bemutatását. Főszerében Werner Fuetterer, Dorothea Wieck Pénteken: Heidelberg, nem tudlak felejtetni (II. rész)

HARISNYA Kötött áru különlegességek. Kabát, mellény, angol pulover legjobban és legolcsóbban csak Blatt-nál, — Cluj, Főtér 13. Irányárak: Női melírt harisnya — lei 35 Női mouslin harisnya — lei 67 Női cérna fátol harisnya — lei 97 Női selyem harisnya — lei 87 Vidéki rendeléseket utánvét mellett portómentesen szállítói.

Dr. Silbermann endeljét Piata helyi-ter) 40 sz. nyerte át.

Etus Sibiu és Baxek. (Minden kü-

Körösmező (Cseh jezsó Máramaros len külön érte-

almj társaság szü lánának története. kronikus könyv- emének legújabb mtörténeti szem- lekes és értékes küzdelmeink hős : Egy szép re- dani irodalmi tár- halálának híre- a „Kelet” tíz év- kulását és meg- agy László, mint . Ezen a különö- cikken kívül nak új gondola- szelgettem a szé- arga Béla pro- magyarságnak. ertiez és Ráko- irodalom ügyé- rnapja. Erdélyi élénk és bátor monokét: 10 lei- monkém 100 lei- Cluj-Kolozsvár tjos-u. 37.)

RENYEK ID. ELEGANS. OLCSÓ. LEJTŐL KEZDVE INL WEINTRAUB BUCURESTI, CALEA SILOB 90 TRA INGENY AR- KET KÜLDÖK. G. MINDEN VÁROSÁBAN

ni fog. Mivel azonban ígérének megfelelőleg nem akadályozta meg híveinek angol területen üzött propagandáját, viszályt a vendégjoggal, amiért négy napon belül el kell távoznia Anglia területéről. A belügyminiszter még hozzátette, hogy ez a válasz Chamberlain külügyminiszterrel folytatott megbeszélései eredményének is tekinthető.

*Angliából nem indulhat ki Románia belügyeibe való avatkozás*

London, május 9. A Times mai számában azt írja, hogy Károly esztelen intrikák következtében folytatja manőverét és ki akarja használni Románia nyugtalan helyzetét.

De Anglia nem az az ország, ahonnan kiindulhatna egy Románia belügyeibe való beavatkozás. Ha Károly extrónörökös megegyezteté magának, hogy angol területeiről politikai intrikákat készítsen elő, bármely groteszk eredménnyel is jártak volna azok — visszaél a neki nyújtott vendégjoggal, amelyet csak mint egyszerű magánember vehet igénybe. Mostantól fogva jelenté Angliában nem kívánatos többé.

Arra a hírre, hogy a volt herceg Amerikába akar utazni, az amerikai lapok azt írják, hogy csak abban az esetben léphet Amerika földjére, ha megfelel a kíváncsiok számára előírt feltételeknek. A Daily Mail közli, hogy Rothermere visszatartotta Barbu Ionescunak azt a kérését, hogy lapjában szombaton közölje le Károly proklamációját.

London, május 9. A hatóságok hivatalosan közölték Károlyal, hogy kísértőjével együtt szombatra hagyja el Angliát. Hozzáadták, hogy ezt az időpontot semmiesetre sem hosszabbítják meg.

*Károly nem tudja még, hova utazék*

London, május 9. Károly extrónörökös kiutasítását a lapok többsége meglepéssel veszi tudomásul. A kiutasítási határozat hivatalos közlése után több újságról, köztük a Daily Chronicle munkatársa, felkeresték Károlyt Godstoneban villanegyedben lakásán. Az extrónörökösnek a Daily Chronicle-ben megjelent kijelentései a következőképpen szólanak:

— Habár csak két hónapi időtartamra szűlt a tartózkodási engedélyem Angliában, már érkezésemkor az volt a szándékom, hogy mindaddig az országban maradok, amíg hazámban a politikai viszonyok megváltoznak. A kiutasítás nem érint kellemlenül, de egyelőre nem tudom, hova megyek.

— A magam részéről mindenesetre le kell szögezmem azt a tényt, hogy eszem ágában sem volt államcsínyt tervezni.

A Le Journal mai száma szerint Károly hercegnek szombat estig el kell hagynia a birodalom területét. A lap beavatott helyéről szerzett információ alapján azt az értesülést közli, hogy a francia kormány nem gördítene akadályokat Károly Franciaországba való visszatérése elé.

**Butorárleszállításra**

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát

**olcsó és jó butort**

Büsenderfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

**zongorát, pianinót,**

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

**Székely és Réti**

butorgyár Rt.

határozott ártárakat. Hiteles és egyenesnek kedvező fizetési feltételek

Hirdessen az Uj Keletben

# Az angol kormány negyedmillió font sterlinggel támogatja Palesztina elektrizálását

(London, május 9. Az Uj Kelet tud.) Az angol alsóházban az elmúlt héten Amery gyarmatügyi miniszter egy hozzá intézett interpellációra közölte, hogy a „Palestine Electric Corporation”, amely Ruthenberg mérnök vezetése alatt áll, egymillió font autorizált tőke fölött rendelkezik. Közölte, hogy ez a társaság 657 ezer font sterlingnyi értékben részvényt is bocsátott ki és hogy a kormány maga is 250 ezer font sterlingnyi pártárfólasí hitellel hozzá fog járulni a vállalat prosperálásához. A Palestine Electric Corporation 1926. március 5-én kapta a kormánytól működési koncesszióját azzal a kötelezettséggel, hogy 1931. március 5-ig a telepnek üzemben kell lennie, ha csak rendkívüli okok nem teszik szükségessé ennek a terminusnak a meghosszabbítását.

Ugyanezen a parlamenti ülésen Howard Bury ezredes a következő kérdést intézte a kormányhoz:

— Milyen lépéseket tesz a gyarmatügyi miniszter arra, hogy a Holt-tenger koncessziójának kiadásakor a brit csoport érdekei is megvédessenek? Tudja-e a miniszter ur, hogy egy angol csoport olyan irányban tett ajánlatot, hogy érdekeik összeolvasszassanak a régi koncesszió tulajdonosának érdekeivel és nem tartja-e fontosnak, hogy inkább ezt az ajánlatot vegyék tekintetbe, sem mint Novomejszky ur spekulációkon alapuló beadványát.

Amery miniszter válaszában kifejtette, hogy amennyiben az ajánlattevők fu-

zionálni akarnak, ez az ő magánügyük. Kenworthy parancsnok a következő bejelentést intezte a miniszterhez:

— Az történt, hogy Novomejszky minden pionir munkát elvégzett. Azután jöttek az antiszemita teljesen kész dolgozóhoz, holott azelőtt sejtelmük sem volt a Holt-tenger kiaknázatlan káli-kincseiről. A miniszter erre a kérdésre nem válaszolt.

A tanácskozás során Amery miniszter később ismét rátért a Holt-tenger kiaknázásának koncessziójára és közölte, hogy a Novomejszky mögött álló szindikátus tekintetében hivatalos nyomozásokat rendelt el, azonban ez még olyan stádiumban van, hogy a szindikátusi tagok neveit nem lehet elárulni.

## Rövidesen teljesen felszabadul a rádió Romániában

Csak jövő év márciusában lesz leadóállomás Bukarestben

(Bucuresti-Bukarest, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két év óta van érvényben a rádiótörvény, amely megakadályozza a rádió szabad terjedését az országban, de eddig semmi eredménye sincsen a törvény monopolisztikus kísérleteinek. Amikor a törvényt életbe léptették, mindenki azt hitte, hogy néhány hónap alatt működésbe jön a bukaresti rádióleadó, ehelyett csak az történt, hogy a közönséget egyre jobban elidegenítették a rádiótól és a rádiomonopólium birtokával felruházott román rádióleadó részvénytársaság részvényeit sem sikerült lejegyztetni. Bukaresti munkatársunk ma felkereste Munteanu György bukaresti mérnököt, a Rádió Difuziune Roman A. S. (Roman rádióleadó Rt.) vezérigazgatóját, aki rendkívül érdekes nyilatkozatában nemcsak azt jelentette be, hogy a rádiót az egész ország területén sűrűn felszabadítják, hanem közölte, hogy rövidesen megkezdí működését a bukaresti rádióleadó.

ságnak tartott fenn. Beláttuk, hogy ennek semmi célja és mi magunk kértük, hogy ezt a monopóliumot töröljék a törvényből. Egyébként a társaság eddig sem élt ezzel a joggal. Az új törvény nyílt teret ad a szabad versenynek a készülékek gyártása és forgalombahozatala tekintetében.

— Legkésőbb jövő év március elsején kezdí meg működését a bukaresti rádióleadó — kezdte nyilatkozatát Munteanu vezérigazgató. Az állomás berendezését már megrendeltük, a londoni Marconi Rt. leszállítja a gépeket és az végzi a szükséges szereléseket. Az állomás erőssége 13 kilovatt, amely megfelel a mult héten felavatott 20 kilovattos budapesti és a most készülő 18 kilovattos bécsi leadó erősségének. A bukaresti hullámhossz 2362, ami jóval előnyösebb a budapesti 558 és a bécsi 5172 hullámhosszoknál. Rádióépitési programunk ezzel nem fejeződik be, mert Kolozsváron, Jassiban, majd több városban állítunk fel leadókat, amelyek legalább 6 kilovattos teljesítményűek lesznek.

— Természetesen jóelőre megkezdjük a propagandát, hogy minél több előfizetőt szerezzünk a rádióleadó társaságnak. Tervezeteink alapján már el is készült a törvényjavaslat, amelyet a minisztertanács is magáévá tett és ez lényegesen módosítja a most életben lévő rádiótörvényt. A módosítás minden román állampolgár részére lehetővé teszi a rádióengedély gyors megszerzését, mert nem kell egyéb, mint egy blankettán bejelenteni, hogy a rádióamatőr előfizet a rádióműsorra. Ezeket az előfizetéseket még a legkisebb postahivatalban is be lehet nyújtani, semmiféle bizottság elé nem kerül a döntés — az előfizetési nyugtá lesz az engedély. A bizottságok csupán a külföldi állampolgársággal bíró román lakosok ügyében fognak dönteni.

— A módosított törvény ezenkívül szabaddá teszi a rádiókészülékek gyártását és forgalombahozatalát, amit a jelenlegi törvény kizárólag a rádióleadó társa-

ban.

— A kisebbségi kérdés nem lesz probléma a rádióleadó munkaprogramjában. Célunk, hogy a kulturívót emeljük és figyelemmel leszünk a program összeállításánál a népkisebbségekre is és igyekezünk előfizetőinket az ő kívánságuk szerint is kiszolgálni. A rádióleadó társaság egyedüli bevételi forrása az előfizetési díjakból áll és csak természetes, hogy kívánságuk irányadó lesz működésünknel. Az új törvény megszavazása után reméljük, hogy a legszelesebbkörü propaganda indul meg a rádióport érdekében.

## Félig lefejezte kislányát, azután felgyújtotta házát egy letkai örült parasztnő

(Dej-Dés, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Marican Anna 37 éves, a szamosmegyei Letka községbe való parasztnő asszonyon már napok óta buskomorság jelei mutatkoztak. Kedd délben a mezőn dolgozó férjének és fiának ebédet vitt ki és magával vitte hét éves Flóra nevű leánykáját. A kislány visszajövet kérte az anyját, hogy meséljen valamit, azonban az édesanyja kislánya hosszú unozására is néma maradt.

lángbaborult házból. A kihívott orvos a nyakán tátongó sebet bevarrta, azonban élethenmaradásához semmi remény nincs.

Az örült asszony rémtette három falusi gazdát tett szerencsétlenné, amennyiben a nagy szélviharban a tűz elharpózott és három szomszédos ház a tűz martalékává lett.

Hazaérve, a pitvarban Marican Anna minden további nélkül rátámadt kislányára és azt fojtogatni kezdte. A leánya könyörögni kezdett édesanyjának, hogy ne bántsa, mire ez felkapta a közelben lévő fejszét és az előtte térdelő kislány nyakára sújtott. Uglvátszik, hogy a kislány nyakából az anya arcába fröccsenő forró vér magához térítette a szerencsétlen nőt, aki a vérben fetregő, átvágott nyaku kislánya látára, felszaladt a padlásra, amelyet mind a négy szárnyán felgyújtott. Az óriási szélben, pár pillanat alatt lángbaborult az egész ház, az istállóval együtt.

A falu lakossága hozzáfogott az oltáshoz és amikor felmentek az égő ház padlására, Marica Anna a padlás egyik szögletében kuporgott. Pár bátrabb embernek sikerült lefogni és megkötözni. A súlyosan megsebesített gyermeket egy bátor falusi gazda mentette ki a

## Jó izlésű nő

nem túri magán a tennisé, uszónál, táncnál az izléstelen hónaljszöröket. Eltávolításukra az abszolút ártalmatlan „TOT” védjegyű angol szörvesztőt használja, mely az éktelen szörzátakat, archajakat nyomtalanul feloldja, eltünteti. — Ara csontkaparóval együtt Lei 100. Ha valahol nem volna, forduljon

Dr. Biró gyógyszerészhez - Cluj (Piata Unirii). — Ne fogadjon el más

Villanverőre berendezett

**szörme és szőnyeg moly elleni gondozás**

Az őszi munkák feltorlódásának elkerülése végett ajánlatos a javítás és átalakítási munkákat most eszközöztetni a szezon utáni jutányos árak mellett

**Déry Lajos szörmeáruház Cluj**

Str. Memorandului No 3. Telefonszám 12-12.

Tavaszi szörmekülönleességek, divatujdonságok

Csütörtök, 1928. május 10.

Minde

— A

vatveze

gyikkoss

A napila

szindiká

tanácsko

tal nem

delettel.

ták, hog

zönség t

zölni fog

ket.

S

— Hat

lozsáron

dó ötven

részvét

gyászház

gyermek

— Teh

esztendő

tik: Nap

mellyel a

játsszadó

egy teher

gál yhog

vagy elé

U

he

két nagy

sabb hely

raktárba

mas. Er

Hirde

T

posz

Na

SZÖVE

Föpo

Kolo

GL

Fiók

Affiliál

vármegyei

r.-t. Székely

ben és nép

délyezett d

# Zsidók! s éke l a k c i ó j a ! Cionisták!

Minden zsidó váltsa meg (60 leiért) sékeljét — (a cionista) Világszervezet évi adója

A budapesti napilapok rendőri rovatvezetőj továbbra is megírják az öngyilkosságokat. Budapestről jelentik: A napilapok rendőri rovatvezetőinek szindikátusa tegnapi ülésén hosszasan tanácskozott a belügyminisztérium által nemrégén kiadott öngyilkossági rendelettel. A szindikátus tagjai elhatározták, hogy a rendelet ellenére a közönség támogatásával továbbra is közölni fogják az öngyilkossági eseteket.

Püspök-gyógyfürdőbe ez évben is 100 beteget küld havonta a bukaresti Casa Centrala főintézősége. Az első 100 beteg május 15-én érkezik 28 napos kúrára, köztük sok reumás, köszvényes és csuzos beteg. Az 1927-es évadban a központi főorvosok által 50 százalékos gyógyulás lett megállapítva Püspök-fürdő vize gyógyhatásában páratlan levegője pormentes, tiszta, erdei levegő.

## SPORT A mai program

Ma, május tizediken a kolozsvári sport is kivésza a részét az ünnepi program megalkotásából. A nemzeti ünnep alkalmával a legtöbb izgalmat, a legtöbb érdeklődést keltő mérkőzést keresték ki atrakciójuk. Ezek után tehát nem nehéz kitalálni, hogy ma délután öt órakor a sétateri pályán a Romania és az Universitatea csapatai küzdenek egymás ellen. A mérkőzés rendes körülmények között is Kolozsvár derbyjének tekinthető, de most más körülmények is határos módon játszanak közre, hogy a meccs a szokottnál is izgalmasabb legyen. Már eleve nagy érdeklődést biztosít a mérkőzés számára az, hogy a két csapat a bajnokság folyamán még nem is találkozott egymással, miután az őszi mérkőzés elmaradt.

A kolozsvári futballsport dekadenciája közepette ezt a két csapatot lehet kiemelni, miután talán ezek érezték meg legkevésbé az általános visszaesést. Az esélyeket rendkívül nehéz mérlegelni, mert mindkét csapat régen szerepelt a bajnokságban. Az Universitatea ugyan vasárnap bajnoki mérkőzést bonyolított le, de ennek az egy mérkőzésnek alapján nem lehet még végleges formájára következtetni. Amnyi bizonyos, hogy a csapatnak az állóképesség gyenge oldala és a Romania legfőképpen erre alapíthatja győzelmi reményeit. Nagy kérdés azonban az is, hogy a Romania védelme ilyen mértékben tudja majd lefekezni az egyetemi csapat rendkívül gyors csatársorát.

Miután a többi csapat visszaesve formájában, aligha tud már beleszólni a bajnokság kialakulásába, a mérkőzés kimenetele tehát döntő fontosságú lesz a bajnokság címének elnyerésére folytatott küzdelemben is. Mindezek a körülmények tehát hozzájárulnak ahhoz, hogy a mai mérkőzés a szezon egyik legérdekesebb és legizgalmasabb küzdelme lesz. A mérkőzés látogatottságát remélhetőleg emelni fogja az a körülmény is, hogy a mérkőzés jövedelmét jótékony célra fordítják, miután az egyesületek nobilisan lemondottak részesedésükről.

Megnyitl Révet a Zichy-barlang  
**NYARALO**  
nap 180 lei panzió 4-szeri étkezéssel  
Május 20-án nagy ünnepély táncgal. —  
Affandó zene Vasutállomás Pesterza

**Gummi-bélyegzőt**  
és nyomtatványt csakis nálam szerzhetsz  
be előzől székely és gyorsan  
**EUGEN KATZ**  
Cluj, Str. Regina Maria 37. — Könyvnyomda és bélyegzőgyár.

## Szováta-fürdőn

Villa Speranza  
uri panzio  
Szováta-fürdő

a kitünően ismert **uri panzio a villa SPERANZA-ban**, lényeges átalakításokkal, ezidén már

**junius hóban megnyílik.**

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné főrabbiné, Dicsőszentmárton (Dicsőszentmárton)**

Nagy forgalom, keves haszon: ez a jelszó Siposnál!  
Leépítem a raktáromat!  
Ennek elérése végett leszállítottam az árakat!  
Most vásároljon harisnyát,  
keztűt, kötött mellényt és pulóvert, valamint mindenféle rövidárut

**SIPOS cégnél, CLUJ**  
Calea Regete Ferdinand 8 szám

— Halálozás. Tegnap halt meg Kolozsáron Glück Herman textilkereskedő ötvennégy éves korában. Oriási részvét mellett temették a Pap-uccai gyászházban. A megboldogult három gyermeket és özvegyet hagyott hátra.  
— Teherautó gázolta el Napoleon 180 esztendő papagályát. Párisból jelentik: Napoleon 180 esztendő papagályát mellyel a császár annakidején sokat játszadozott el, tegnap Bricktonban egy teherautó elgázolta. Hogy a papagály hogyan jutott a teherautó alá vagy elé, arról nem szól a krónika.

A Keren Kajemet áprilisi bevétele Lapunk mai számában jelenik meg az Erdélyrészi Keren Kajemet Iroda áprilisi havi kimutatása. A kimutatásunk az ad külön érdekességet, hogy az első 15 város körülbéli pontossággal a konferenciái erejét határozta meg. Uj adományáigkény szerepel a tikum megválasztás, amelyet Löwy Lipót hátszegi KKL-biztos kezdeményezett.

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet  
Orsi Károly plébános által  
terjesztett csodahatású **Antiphrasin** állományú engedélyezett idebaj eleni gyógyszer. Füzetet tankönyv díjmentesen küld az egyedüli képviselő: **Osváth**  
gyógyszerár — Targu-Mures

### Csödárverési hirdetmény.

Róth testvérek garahonti cég csödügységben ezennel közhírré teszem, hogy a csödválasztmány határozata folytán a csödjeltár 1—48, 50—200, 202, 204—270, 272—641, 654—656, 666—1504 tételei alatt felvett 1,794,910 lei beszerzési és 1,915,501 lei becsértéket képviselő fűszer, vas, szeszesital, üveg és porcellán pamut, fonál, építési anyagok és az összes üzleti berendezési tárgyak Wertheim-szekerénnyel együtt ajánlati uton egy főmegben árverés alá kerülnek.

A zárt írásbeli ajánlatok, a becsérték 10 százaléknak megfelelő bánatpénzzel együtt dr. Krausz Gyula választmányi elnök irodájában, Arad, Str Metianu 2. szám alatt 1928. évi május hó 23-ának délelőtti 12 órájáig nyújtandók be, míg a benyújtott ajánlatok felett az állandó választmány ugyan ezen nap délután 3 órakor fog fennvezetett helyen határozni.

Az egyéb árverési feltételek, nemkülönben a leltár és az ingók közbenjöttömmel naponként bármikor megtekinthetők.

Arad, 1928. évi május hó 5-én.

Dr. Weisz József ügyvéd  
csödátmegegondnok  
Gurahont.

## Üzlet-helyiség

két nagy kirakattal, a piac legforgalmasabb helyén nagy kiadó. Engres üzlet, raktárhelyiséggel. nek is alkalmas. Ertekezhetel Jozsef Emil cipőraktárban — Tg.-Mures

Hirdessen az Uj Keletben

**Teszler**  
posztó nagyruházában

Nagy választék  
szövet és bélésárukban

Főpostával szemben

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.  
GLUJ, PIATA UNIRII 7. szám

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulahehervár Marosvásárhely és Nagyváradon. — Saját tőkái 85 millió lei.

Affiliált intézetei: Tordaanyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurak árai a vasut mellett. **Betéteket elfogad**

# Közgazdaság

## Hatvanmillió lej új hitelt kapnak a szatmári bankok a Banca Nationalától

(Satumare-Szatmar, május 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap Szatmáron járt a Banca Nationala bukaresti központjának egyik cenzora, aki a jegybank szatmári fiókjánál tartott hivatalos vizsgálatot. Dumitrescu Vasile, a szatmári fiók igazgatója ebből az alkalomból ismertette a cenzor előtt azt az akciót, amelynek az a célja, hogy a Banca Nationala központja felemelje a szatmári körzet bankjainak visszszámolási hitelét.

A tárgyalások során Dumitrescu igaz-

gató megállapodott a központ képviselőjével abban, hogy a bankfiók körzetének bankjai részére az eddigi kontingensnél hatvanmillióval nagyobb hitelek engedélyezésére tesznek előterjesztést. A tárgyalások menete biztató ígéret arra nézve, hogy a központ tényleg fel fogja a körzet pénzügyeinek visszszámolási hitelét emelni hatvanmillió lejjel. Dumitrescu nyilatkozata a szatmári bankok vezetőinek körében öröndetes benyomást keltett.

## Enyhítik a spekulatörvényt szigorúságát

Speciális bizottság fog dönteni minden kihágási ügyben. Véglegesen eltörik a maximális árakat

(Bucuresti-Bukarest, május 9. Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt nagyfontosságú értekezlet volt G. Assan államtitkár elnöklésével a kereskedelemügyi minisztériumban. Az értekezlet, amelyen a kereskedelmi érdekképviseletek delegáltjai is résztvettek, azért hívta össze a minisztérium, hogy megballgassa a kereskedők véleményét a minisztérium által tervezett usztoratörvény-módosításokról. Tulajdonképpen egyelőre csak a végrehajtási utasítás reformjáról van szó, minthogy magát a törvényt nem lehet módosítani, amíg a parlament össze nem ül.

A kereskedelem képviselői a törvény hatálytalanságát kérték az államtitkártól, de a minisztérium vezető-személyiségek felvilágosításai után hozzájárultak ahhoz, hogy egyelőre csak a tör-

vény végrehajtási utasítását változtassák meg oly módon, hogy enyhítse az uszora rendelkezések szigorát. A tervezett módosításokkal a minisztérium a maximális árak végleges eltörlését akarja megvalósítani, azonkívül pedig a nem szó szerinti árdarálást, hanem inkább a kereskedelemben előtérrelt családi esetek ellen fognak rendszabályokat alkalmazni. Ezzel kapcsolatban a legszélesebb körű nyilvánosság alá fogják hozni, hogy kinck van joga árdarálási kihágásokat megállapítani. Az esetekről felvett jegyzőkönyveket 24 órán belül egy bizottság fogja felülvizsgálni. Ennek a bizottságnak, amely minden városban a polgármesteri hivatal mellett fog működni, az lesz a feladata, hogy véget vessen egyes ellenőrző közegek eddigi visszaéléseinek.

Hárommillió a marosvásárhelyi Gámán-cég passzívja. Marosvásárhelyről jelti tudósítónk Marosvásárhely egyik legrégebbi cége, a Gámán György főle vasnagykereskedés ellen, amely már hosszabb idő óta nehézségekkel küzd, mintegy két héttel ezelőtt több hitelező csődöt kért. A közben megindult egvezkedési tárgyalások során a cég valamennyi belföldi hitelezője kiegyezett Gámánnal, egyedül a bécsi Tobias-cég nem volt hajlandó kiegyezni és ügyvédje, dr. Hirsch Vilmos utján az üzletet lezáratta. A napokban egyébként a Tobias-cég tulajdonosa lent járt Marosvásárhelyen és akkor Bretter Vilmos, a Kereskedők Testületének elnöke interveniált nála.

hogy a csődöt visszavonja, miathogy Gámán tekintélyes, régi cég, amelynek részéről rosszhiszeműség nem feltételezhető. A törvények egyébként a napokban dönt a csödkérés felett, mint hogy a cég státusát még nem állították össze véglegesen. A passzívát öszszegét hárommillió lejre becsülik.

Magyar cégeket is meghívták a csehszlovák-román fatermelők tárgyalásaira. Jelenítettük, hogy a Carpathia, a szlovenszkói fatermelők egyesülete a romániai favállalatok irdítványára értekezletet hívott egybe, amelyen a csehszlovákiai és romániai facégek a kölcsönös versengés letompításáról fognak tárgyalni. Tárgyalás alá kerül egy román csoport arra vonatkozó ja

vaslata is hogy a csehszlovákiai és romániai fakivitel rajonizálására megfelelő módot találjanak. A tárgyalásokra a magyar cégeket is meghívták és amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnek, hasonló értekezletre meghívják a lengyel exportöröket is.

Külföldi vállalatok cégbejegyzéséhez nem kell iparengedély. A tegnapi Moni torul Oficial közli a kereskedelem- és iparügyi minisztérium döntését a külföldi vállalatok cégbejegyzéséről. E szerint azok a külföldi állampolgárok, vagy külföldi tőkével dolgozó vállalatok, amelyek cégüket bejegyeztetni akarják, erre vonatkozó kérvényüket közvetlenül a minisztérium kereskedelmi ügyosztálya felé kell beadni. A minisztérium csak az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményezését fogja kikérni, anélkül, hogy az iparhatóság engedélyét is megkövebelné.

50 százalékos vasúti kedvezmény a nagyváradi mintavásár látogatóinak. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága elrendelte hogy a nagyváradi mintavásár látogatói és kiállítói 50 százalékos fuvardíjkedvezményben részesüljenek. A kedvezményt, amely május 23-ikától június 3-ig érvényes, csak azok a látogatók vehetik igénybe, akik a nagyváradi állomás pénztáránál visszautazáskor bemutatják az odaútasáshoz váltott egész áru jegyet, amelyet előzőleg a vásárlóirodával kell láttamoztatni. A kiállításon el nem adott áruk visszashállításánál is 50 százalékos kedvezményt ad a CFR.

Szombat estére halasztották a Sfatul választmányi ülését. A kolozsvári üzlethelyiségek városi telepadojának megállapítása körüli panaszok ügyében, amelyeket néhány nappal ezelőtt az Uj Kelet részletesen ismertetett, mint ismeretes, a Sfatul Negustoresc csütörtök estére választmányi ülést hívott össze. Az egyezlési ünnepre való tekintettel a választmányi ülést a Sfatul vezetősége szombaton este félkilencre halasztotta. Egyben azt határozta el, hogy erre az ülésre az összes kereskedőket ezúton is meghívja.

Visszaérkezett külföldi utjáról Tancred Constantinescu. Bukarestből jelentik: Tancred Constantinescu, a speciális vámbizottság elnöke visszaérkezett külföldi utjáról. Az elnök távolléte alatt szünetelő munkálatokat pénteken délután veszi fel újra a speciális vámbizottság, amely ez alkalommal a Tancred Constantinescu távolléte alatt dolgozó albizottság munkáját fogja felülvizsgálni. Ezek a munkálatok a vamtarifa második részében foglalt növényi eredetű termékek behozatali illetékeire vonatkoznak.

o.e 92 és Portable **REMINGTON** Model és Portable  
a világ legjobb írógépeit!  
Revész Ernő, Targu-Mures  
Kérje ajánlatot!

**APRÓHIRDETÉSEK**  
Egyszer közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előzetőknek 150 lej.

**Szováta - fürdőn ÉVA villa**  
Csa ad: úri szőnyeg, szép fekvésű helyen, új berendezéssel. Kitchén konyha. - június hónap kedvezmények

**Beszédfőbást** dadogót, hallószemét, sejtípót, hadarót stb. sikerrel kezel, videokinek teljes ellátást is adhat. Cluj, Str. Matei Basarab No 7. (Zrinyl-ucca), Kolumban Károly, gyógy-pedagógiai tanár.

**Magánnevők** látogatására, textilszakmában úgynökök magas jutalékkal kereszhetnek. - Érdeklődni Kincs áruház, Szechenyi-tér. 493

**Ügynökök,** akvizitőrök, inkasszások, magas juttékka felvételnek „Danubia” Cluj, Regele Ferdinand 62. 439

**HECHT** kalapüzem **CLUJ**  
C. Reg. Ferdinand 30. Strada Universitatii 3.

**DEJ**  
Str. Nicolae Jorga 1.

**Üvegezés és ablaküveg** leglátványosabb a **Auslandernél**, Regele Ferdinand 67.

**Bányavárosban** bevezetett textil eladó, divatüzlet eladó, vagy társ kereszettek. Értekezhetni „Hygea” Str. Chinauzul No 2.

**Kefeáru ecsetáru** olcsón **Müller** kerüze, Cluj, Str. Jorga 14. Kérjen ajánlatot

**Két szoba, konyha,** fürdőszoba modern lakást keresek azonnalra. Cím a kiadóban.

**Gyermektelen,** család, vagy nőlen 30-40 év közötti erélyes telepfelügyelőt keresünk, esetleg azonnali belépésre. - Gazdasághoz és számításokhoz értő előnyben részesül. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével, eddigi működési bizonyítvány másolatokkal e lap kiadóhivatáshoz „Telepfelügyelő” jellegű kiadandóba.

**Női és gyermekruha** varrást ízlésesen és jutányosan vállalok. Calza Victoriel 57. ajtó 3. Több évi gyakorlatom nagy számú munkát szereztem.

**Héber nyelv** ívritli olvritli, valamint t'nach szakzeru tanítását vállalom. - Kela, Decebal 36.

**Fiatalember** fizetes kóser házi-kosztot és lakást kap különbejárattal szobában. - Egyetem-u. 9. 3. ajtó

**Lakást** adok egy szobá takarítás ellenében. Kieflné, Király-u. 43. Értekezni d. e. 11-g, d. u. 4-g.

# TÖZSDE

A lej gyengülésére a piac valamivel szilardabb lett

DEVIZÁK	Valutapiac 1928 május 9 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3145-3150	-	-	48975	6144	1103375	13696	65045	192750
Newyork	16250-163	51887	51890	254125	16270	57250	71075	3375	-
London	796-797	253250	25-225	12402	79450	279375	346 75	16471	488
Páris	640-645	204	2042	-	641	225250	279725	132 150	39330
Milano	860-86	2734	2 34	18390	859	301625	374425	177-7	527
Prága	483-484	1538	1538	-	483	169650	210625	-	29650
Budapest	2850-2850	906 50	906350	-	2848	-	12 1350	58 45	-
Belgrad	-	91325	91325	-	288	1 0750	125125	594050	176
Bukarest	-	321	320	1580	-	353	43850	208850	6250
Varó	-	5815	5815	-	1850	641 50	7-7150	37835	-
Bécs	2290-23	7300	7300	-	2296	8055	-	47470	-
Berlin	39-3910	12412	12413	-	3903	4369875	17004	80735	-

Száz lej árfolyama. Zürich (100) —, Paris 1580, Budapest 353, Bécs 43850, Prága 20885.

Erec Jisz vissza a Minden z bevezetés



Minden zstao

Aranykőn Egy fa 300 le

5679.

VI. sz

Oktober-ápr

megfelel kb to palestin oan megjele

A tizenö

Fejhozott 5687. okt. márc-ban le

251.089	1
233.368	2
228.744	3
95.833	4
28.502	5
52.800	6
45.044	7
35.591	8
16.816	9
23.594	10
23.880	11
22.711	12
14.586	13
21.091	14
15.677	15

Ebben a város sem pán az elő kely eltold. Hátszeg elé a 12-ikről a visszaesett egy helytel még a lehet Kisjenő, Can kerüljenek ragadják ket, amelyet ra számtalan

Különösen napban lehet gel a koine jönni s így t erős küzdele a városokba lehetősége, első köze.

A követke cia idejére hogy addig számára erő ni az egyes való küzdele várjuk az e hogy a kon város a legi ményt nyujt

A Keren részi irodájá 10-g a köv be adomány

1928. ápr

Helységek Keszler Sim

Persely Imi zseb Aran-kő Artók Pinkász Templon Különböz Olajfa

Erec Jisraél földjét a KKL váltja vissza a zsidó nép számára!

Minden zsidó testület aranykönyvi bevezetéssel örökíti meg a nevet.



Minden zsidó család KKL-persely útján támogatja a szent földet

Aranykönyvi bevezetés 20 font.

Egy fa 300 lei, egy kert 100 fa, 1 tőke 1000 fa

5679. év óta 5688. évi 10-ig 13 015 831 28

VI. számú kimutatás.

Örökös-áprilisi eredmény: 1.628.029 30 l.

megfelel kb. 2545 angol fontnak, a pontos palesztinai fontértéket az Unser Fondson megjelenő kimutatás után fogjuk nyilvánosságra hozni.

A tízenből első város április 30-án

Table with 3 columns: Felhozott 5687. okt.-márc.-ban lei, A város neve és zsidó lélekszáma, Felhozott 5688. okt.-márciusban lei

Ebben a kimutatásban egyetlen új város sem került a 15 első közé, csupán az előző 15 szenvedett némi csekély eltolódást a sorrendben.

Különösen a konferencia előtti hónapban lehet még élénk tevékenységgel a konferencia elé meglepetésekkel jönni s így bizonyára a 15-ik helyért erős küzdelem fog megindulni azokban a városokban, amelyeknek megvan a lehetősége, hogy felnyomuljanak az első közé.

A következő kimutatás a Konferencia idejére fog megjelenni, hiszük, hogy addig még az egész konferencia számára erős meglepetéseket fog okozni az egyes városok között a helyért való küzdelem.

A Keren Kajemet Lejiszrael erdélyi részli irodájába 5688 Niszán 10-től Ujar 10-ig a következő adományok folytak be adományágak szerint:

Table with 2 columns: Item name, Amount

1928. április 1.-30.-ig befolyt: 203.616 75

Helyezések szerint: Albest-Bistrita Keszler Simon 230 (230), Arad Dr.

Vajda Jakab 9000 (35. 673. 25), Apa: \*Spitz Károly 459 (459), Bandul de Camp: \*Zélig Fülöp 297 (297), Blaj: \*Nátfali Akos 6063 (10.881), Brasov: \*Kain Dávid 10.000 (64.636), Cari-Mare: \*Dr. Fehér Ferenc 300 (10976.25), Chisineu: \*Princz Ernő 2108 (13.782), Cluj: \*K. K. L. Iroda 22.804.75 (22.331.30), Craesti: \*Zélig Henrik 80 (80), Dej: \*Sternberger Sarolta 3.768 (33.645), Déva: \*Ozv. Mihály Károlyné 7.803 (28.202), Ghiris de Aires: \*Salamon Ottó 1000 (1000), Iclodul-Mare: \*Lusztig Ambrusné 1038 (1707), Jernut: \*Friedrich Géza 523 (523), Jimbolia: (Timisoarához) 402 (1815), Juda: \*Kain Tibor 124 (124), Lechinta: \*Braun Hermann 220 (220), Ludesul de Mures: \*Pollák Márkus 2333 (2553), Medias: \*Incze Gyula 5000 (10.100), Mercurea-Ciuc: \*Grünstein Dávid 2670 (2670), Miresul-Mare: \*Izrael Magda 404 (1216), Mociu: \*Rosenfeld Mór 631 (631), Odorheiu: \*Hirsch Jenő 8004 (8004), Oradea-Mare: \*K. K. L. Iroda 15.174 (172.059), Osorheiu: (Timisoarához) 426 (1579), Petroseni: \*Dr. Molnár Jenőné 2026 (14.658.25), Pecica: \*Kramer Szerén 1540 (6766.50), Resita: \*Fischer Zoltán 5183 (44-502), Reghinul: \*Frank Emil 3520 (9894), Samos-Telec: \*Spitz Károly 115 (115), Sanmartin de Camp: \*Hendler Dávid 60 (60), Sarata: \*Princz Jakabné 62 (62), Samihail de Camp: \*Weisz Ignác 320 (320), Sarmasul-Mare: \*Grünfeld Fanni 683 (683), Sarmasul-Mica: \*Grünfeld Fanni 621 (621), Seretel: \*Keszler Simon 394 (394), Sibiu: \*Spielmann Eleazar 6511 (36.697), Somcuta-Mare: \*Lázár Lilli 356 (2216), Sovata: \*Kövári Böske 240 (977), Suatu: \*Tambor Johanna 519 (519), Surdac: \*Becker Henrikné 500 (2031), Targumures: \*K. K. L. Iroda 13.316 (99.384), Teaca: \*Ágoston Emilia 213 (213), Timisoara: \*K. K. L. Iroda 83.320 (378.879.50), Toplita: \*Ujhelly Dezső-Gráb Andor 1400 (4 049), Turda: \*Salamon Béla 1274 (7.087.50), Urmenis: Mendelsohn Mózes 370 (525)

Legjobb persely: Dr. Lőrincz I. Déva, 673- lei

500 leies persely: Iclodul-Mare: Rosmann és Dux 500.

400 leies persely: Ludesul de Mures: Dr. Frieder Mór 479, Oradea (Kordo): Ster Hermann 412.

300 leies perselyek: Ludesul de Mures: Dr. Citrom Vilmos 300 lei, Oradea Felsner József 308, Chisineu: Fon Miklós 375, Turda: Hirsch Mór 315, Ghiris de Aires: Salamon S. 315, Targumures: Serbu Zsigmond 391, Suatu: Tambor Lébné 335.

Perselyek: Albest-Bistrita: Keslyer S. 100, 2 kisebb 40, 3 kisebb (Galati) 90 (230), Apa: Jeremiás Mártomé 110, 9 kisebb 349, Zoltán L. 100, Glück Gy. 15 (Samostelec) (574), Bandul de Camp: Fülöp S. 238, 4 kisebb 59 (297), Chisineu: Princz Ernő 267, Lövi J. 185, Ungár J. 165, 33 kisebb 1.110 (2.108), Cluj: Grün Henrikné 237.25, Gottlieb M. 103, kisebbek 1.544 (1884), Craesti: 2 kisebb 80 (80), Dej: Wolf A. 151, Rosenzweig Vilmosné 122, Dux Vilmosné 118, Rosenzweig J., Farkas D., Klermann Ernőné, Bíró J. özv. Maierovits Jakabné, Harnik L. 100-100, kisebbek 2777 (3768), Déva: özv. Seigerné 254, Jonász L. 173, Grünfeld A. 152, Dr. Laufer A., Rapaport J. 100-100, 59 kisebb 2158 (3610), Ghiris de Aires: Lax J. 160, Frenkel Mendel, Salamon Testvérek 100-100, kisebbek 325, (Egerbcluiból 6 kisebb) (1000), Iclodul-Mare: Léb M. 100 kisebbek 438, (1038), Jernut: Steinfeld F. 120, Gleicher N. 104, ifj. Friedrich F. 101, idősb. Friedrich F. 100, 4 kisebb 98 (543), Juda: 2 kisebb 124 (124), Lechinta: 7 kisebb 220 (220), Ludesul de Mures: Pollák M. 157, Stern L. 154, Farkas F. 110, kisebbek 1132 (2333), Miresul-Mare: Izrael Magda 146, 4 kisebb 258 (404), Mociu: Mózes M. 213, Lichtenstein J. 104, Rosmann S.

102, Zélig J 100, 2 kisebb 112 (631), Odorheiu: részletezeten 2704 (2704), Oradea-Mare: Rosenfeld M. 202, Büchler Mártomé 188, Ardós F. 180, özv. Schlésinger Lajosné 164, Vadász Gyula 143, Krausz E. 143, Manikür szalon 141, Szántó D. 130, Schwartz B. 126, Silberstein A. 125, özv. Stein Lajosné 122, Stark Adol 121, Klein M. 116, Wasserstrom S. 110, Judovits N. 107, Bihari J. 102, Brüder J. 102, Dr. Kohányi 101, Katz R. dr. Váradi O. Sperndlich Zs., Gottfried I. Grossmann D., Ripner Józsefné, Landau J., Ripner M., Mittelmann J. dr. Goldmann A. Barna S. 100-100 lei (1100), 463 kisebb 10803 (15.046), Osorheiu: Stern Vilmosné 230, 4 kisebb 196 (426), Pecica: részletezeten 1540, Petroseni: Fehérvári Dezsóné 217, E. Zs. N. Sz. Otthona 202, Feuerwerker I. 105, Weisz M., Roth B., Izrael M., Schäffer M. 100-100 lei (400), Kisebkek 1101 (2026), Reghinul-sasce: 35 kisebb 1153 (1153), Resita: Löwenfeld S. 112 dr. Dezső H. 100, 47 kisebb 1531 (1743), Sanmartin de Camp: 3 kisebb 60 (60), Samihail de Camp: Dr. Weisz I. 200, 4 kisebb 120 (320), Sarata: 1 kisebb 62 (62), Sarmasul-Mica: Grünfeld Adolíné 101, Hirsch J. 100, özv. Krémer Bernátné, Stechel L., Berkovits I., Goldenfeld S. 100-100 lei (400), 1 kisebb 20 (621), Sarmasul-Mare: Gold S. 211, Haas Veronka 102, Ihasz L., Fischer M., Fischer H. 100-100 (300), 2 kisebb 70 (683), Sereteel: Wasserstrom M. 227, Rosenfeld J. 107, 3 kisebb 60 (394), Sibiu: Kis Barisszia 140, Berner L. 140, Ban I. Sómér pluga, Goldstein E., Rieger E., Sonderling S. 100-100 lei (500), Breiner L. 110, Kemner s Berger 105, 176 kis. 4702 (5697) Somcuta-Mare 15 kis. 356 (356), Sovata: Schwartz J. 146, 7 kisebb 100 (240), Suatu: Tambor Lébné 335, 5 kisebb 184 (519), Surdac: Becker Henrikné 500 (500), Targu-Mures: özv. Mihály Károlyné 205, Kelemen S. 186, Deutsch R. Kohn M. 130-130, Kohn D. 110, Wolster K. 106, Wolster és Kertész, Schafer M. Goldschlag O. Sen nensieb J. 100-100 (400), 265 kisebb 6130 (9559), Timisoara: Részli. köv. számban 46.855, Jimbolia (Timisoarához) részli. Uj korban 402 (47.257), Teaca: 10 kisebb 213 (213), Toplita: részli. köv. számban 1400 (1400), Turda: részli. következő számban 1274 (1274), Urmines: Schwartzberger Sándor 150 5 kisebb 220 (370).

Imizsebperselyekből: Cluj dr. Weisz F. 184, 4 kisebb 230 (414), Oradea: 1 kisebb 87 (87), Sibiu: Szopos S-né 100 5 kisebb 248 (348), Timisoara: 705 részli Uj Korban (1603).

Aranykönyv: Cluj. Dr. Brisker aranykönyvi bevezetésére 4698 (4698) Odorheiu: Hirsch Vilma és Deutsch Kálmán esküvői gyűjtéséből helyicsoporth aranykönyvi bevezetésére 2400, Helyicsoporth aranykönyvi bevezetésére: Szöllösi S. 500, Türk S. 300, Fried M. 200, Hirsch H. 200, Dr. Kálmán J. 200, Salamon L. 200, Türk J., Fischer B. Goldstein D., Gottsmann V., Guttmann S., Hirsch J., Hirsch R., Izsákovits B. Kádár A. Löbl M., Oszáfeld S., Salamon B., Sámson L. 100-100 (2900) (5300), (eddig bef. 14.300), Oradea: Biedermann Ilonka esküvői gyűjtése N. K. Sz. Cs és N. A. K. B. javára 41) (eddig bef. 4054.) (41).

Akciók: Blaj, purimi gyűjtésből 6063 (6063), Mercurea-Ciuc: purimi rendezvény eredménye 2670, Reghinul-Sasce: Neumann Mariska és Herschdorfer Piroška purimi gyűjtése: Fixel V. Herschdorfer A. Franck E. Büchler Gyudáné és Klermann 100-100 (500), kisebbek 320, Klein Idus és Fuchs Sári gyűjtése 169, Barisszia gyűjtése 230 (1219), Resita: purimakkiből részli. 1420 (1420), Sibiu: Friedmann Jenő és Klepner Adolf sómerek gyűjtése: Grünberger J. 100, kisebbek 264, Goldstein Ica és Friedmann Olga sómerek gyűjtése 102 (466), Targumures: Ezra Hapoel schlachmonesz megvált.

gyűjtése 560, Zsidó iskola purimi adománya 200 (760), Timisoara: Purimi gyűjtés és macot-cladásból 2299 (2299)

Pinkász: Cluj, Lax N. gyűjtése Izrael Mancsi és Gyárfás N. esküvőjén 11 (100), Weisz Eszter gyűjtése Izrael Nelli és Hirsch Dávid esküvőjén 205 (305), Targumures: Salamon Szerén és Lövinger I. esküvőjén gyűjtésből befolyt 740, Friedmann Szerén és Abraham M. esküvőjén bef. 502 (1242).

Templom: Cluj, Snóderpézn Monostor uti templomban 66, Bét Aharon imaház peszachi templomadományai 200, Goldstein féle imaház Ausländer Á. útján 223 (483), Déva: Laufer Ernő snóderje 350 (350), Targumures: Kohn Márton 300, Darvas M. Elekes J. 200-200, dr. Darvas Ö. dr. Farkas D., Goifrid S., Messer S., Simon M., Vámos S. 100-100, 12 kisebb 355 (1755), Timisoara: Snóderék: részli. Uj Korban 21.116 (21116).

Értékek: Cluj, képeslapokért 20 (20) Timisoara: Értékek eladásából befolyt, részli. Uj Korban 179 (179).

Külföldiek: Arad, Aviva Barisszia részli. 3000, Brasov: Áprilisi havi részletezeten bevételeiért 10.000 (10.000), Carci-Mare: Általános adomány 300 (300), Cluj Részli. adomány 15.000 (15.000), Déva: Helyi csoport áprilisi havában 3843 (3843), Lugosi: Részletezeten 1232 (1232), Medias: Részletezeten adományokért 5000 (5000), Reghinul-Sasce: 1148 részletezeten adomány (1148), Resita Hitközség évi szubvenciója 2000 (2000), Timisoara: adományokból, részletezés Uj Korban 1500, külföldiek adományokból 9663 (Részletezés Uj Korban 11.163).

Olajja: Timisoara. faadomány részletezés Uj Korban 1000 (1000).

Márciusi részletezések: Cluj, sómér szervezet március havi írtése: 11500, Kvuca Daganija: kisebbek 454, Kvuca Dror:

Minta persely: Dr. Sebestyén József, Cluj, 840 lei.

kisebkek 262, Frieder Frici 100, Kálmán B. 267 (1469), Kvuca Gámál: 300 leies persely: Klinger H. Blau J. 292, Voianu 175, Király M. 157, Neufeld M. 100, 22 kisebb 493 (1517), Kvuca jona: Rothmann M. 170, kisebbek 597 (767), Kvuca Namir: Dr. Kohn Jüel 617, Centrala száll. vállalat 269.25, Dr. Szónyi G. 120, 18 kisebb 638 (1644), Kvuca Náchás: Kardos Józsefné 150, Ernster étterem 134, kisebbek 446 (730), Kvuca Neser: Katz és Bernáth 345, Barzel 126, 6 kisebb 120 (591), Kvuca Pál: Hoffmann A. 153, Fenichel I. 132, 20 kisebb 523 (808), Kvuca Sigal: Dr. Kohn Gy. 111, Wolf S. 100, Neumann M. 100, kisebbek 624 (936), Kvuca Sual: Fischer L. 344, Oelbaum Etus 275, Meisel Ödön 220, Farkas G. 8, özv. Moskovitsné 108, Fischer E. 115, Fischer S. 100, kisebbek 428 (1698), Kvuca Zwi: Dr. Hamburg 560, Dr. Neufeld 124, Léb Baba 100, Lederer A. 100 (884).

Hateg: A már részletezett múlt számban kimutatott 6736 lei perselyösszeget gyűjtötték: Goldstein Margit Lövi Elia, Lindenbaum Bimbi, Salamon Ilus, Lövi Mendi, Grün József, Lövi Ábrahám és Maier Imre.

Ábrahám József és neje aranykönyvi bevezetésére Lövi Lipó gyűjtése: Léb A. 1000, Hirsch H. 410, Weitzner M. 320, Löbl A. (Subcetate) 308, Fuss Márton 296, Lövi L. 285, Ábrahám J. 272, Weif L. 260, Antal Zs. 228, Kemény S. 240, Goldstein S. 210, Ábrahám S. 200, Izrael G. 200, Grün S. 245, Izrael G. 200, Jakab K. 200, Rafael M. (Pui) 185, Ábrahám I. (Pui) 180, Maier L. 180, Neufeld N. 175, Zeidenfeld L. (M-viz) 195, Berger M. 170, Schwartz J. 170, Rosmann I. 165, Salamon A. 150, Mayer J. 144, Léb L. 140, Hirsch B. 120, Max J. (Baiesd) 120, Mendel J. 120, Sámuel H. 120, Zuckerman J. 120, Weil M. 105, Zuckerman J. Markovits Á 103-103, Ábrahám Jó-

DETÉSEK... 5 lej, vastagabb... 150 lej.

fürdőn... A... la

szép fekvésű helyen... Juulius hőnnyek

Magánnevők... láogatására, textilszak... 493

Ügynökök... kvíztorok, inkasszán... 439

Legújabb villany... elvételű kitanó... Cluj

Nyaralóban... szoba konyha buto... Str. Pasteur 18.

Hunwald... Cluj, Str. Vlahuța... Telefon 1-47 szám



Évegeszolda és... táblavég raktár... fűszerezés

ém- és bádög... rugyár berende... Cím a kladón.

Utazónót... fűzők... 491

Barzel... vasúzet... telefon 10-43

tem- és mű... raktárkezelő ál... Decebal 36.

Héber nyelv... válat... Decebal 36.

Flatalembert... kóser házi... Egyetem-u. 5.

Kabást adok egy... takarítás: elle... 4-ig.

zsefné, Ábrahám A., Berger M., Bruckenstein A., Rosmann Kálmáné, Izrael I., dr. Vajna F. 100-100, Salamon M. 76, dr. Szarvas J. 70, Ábrahám S. 70, Wolf B. 50 (8695). Ebből (8695).

**Tikkun megváltás:** A Keren Kajemet szeretete új ötleteket termel ki az országoszerző alapunk javára. Löwy Lipót hátszegi elvtársunk és a KKL lelkes megbízottja bevezette, hogy a tikkun kötelességét a Keren Kajemet javára váltja meg minden zsidó. A tikkun a megvendégelési szokást jelenti, amelyet hozzátartozója halála évfordulóján a templomban gyakorol a gyászoló. Aki a tikkunt adja, annak pénzébe kerül, míg a templomban jelenlevők nem túlságosan sokat élvezhetnek belőle. Így oldotta meg Löwy Lipót elvtársunk, hogy ezt a szokást a Keren Kajemet javára hasznosítja, így legalább az egész zsidóságnak hasznára származik belőle. Ezt a szokást mindenütt be lehet vezetni.

**Tikkun megváltás:** Izrael G. 200, Kemény S. 200, Jakab K. 200, Lövi L. 180, Ábrahám I. 150, Izrael I. Weitzner M., Antal Zs, Ábrahám S., Ábrahám A., Grossmann Kálmáné, Neufeld N., Mendel J. 100-100, 8 kisebb 435 (2565).

**Aviva által rendezett purimi teatrosztély jövedelme:** 2315, Jakab Lenka és Zuckerberger A. esküvői gyűjtése 1550, Hirsch Pipi és Weitzner M. esküvőjén gyűjtésből befolyt: 700, Grün Ella és Pflanzler Izidor esküvőjén gyűjtés eredménye: 261, Sürgőnymegváltás többben 1105, 45 kisebb adomány 1374 (7305). Hategi márciusi bevétel 16.000.

Keren Kajemet Lőjiszra 6 Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Most jelent meg

SIPOS DOMOKOS:

**Vágtat a halál**

A korán elhunyt erdélyi írő posthümusaival. A versek elé Szentimrei Jenő írt részletes életrajzot.

Ára 70 lei

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN CLUJ

**Az erkölcs keletkezése és fejlődése**

Írta dr. Ligeti Sándor

Ára 150 lei. A magyarnyelvű társadalomtudományi irodalom legjelentősebb kiadása. Kapható az Uj Kelet könyvostályában

**HOTEL LOUVRE**

Bukarest, Str. Carol 4.

Teljesen átalakítva és szépen butorozva újból

**megnyilt.**

Szoba 100 leitől felfelé kapható. Az igazgalóság

**Megérkezett**

**FIAT Mod 520**

**PANAMA Hölgyeim! PANAMA**  
megjött a panamám, a párisi és bécsi újdonságok. Tarka panama nálam 250 L. darabja. Férfi és női kalapokat 48 óra alatt formázok és alakítok a legújabb formákra gyári árák!

**CARMEN KALAPUZEM**

PANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. PANAMA

**Színház - Művészet**

Magyar Színház műsora

Csütörtök: D. u. 4 órakor: Hamupipóke. (Gyermekelőadás: 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárakkal. Sorszám 347).

Csütörtök este: Nászéjszaka. (Olcsó helyárak este előadás. Kolbay Hidikó és László Andor bucsufel lépése. Soro zatszám 348).

Péntek: Dolly. (Mozihelyárak: 10, 20, 30, 40, 50 lejes jegyek. Mende Klári, Ihász Aladár, Leövey Leó bucsufel lépése. Soro zatszám 349).

Szombat délután 5 órakor: A csecsemő-vedőegyesület jótékony műsoros délutánja. A tődöbölgy gyermekek nyaraltatása javára. (Mozihelyárak Soro zatszám: 350.)

Szombat Roman előadás. Soro zatszám 351)

Vasárnap d. e. 10 és fél órakor: A K. K. A. S. E. előadása. Soro zatszám 352).

Vasárnap d. u. fél 5 órakor: Olympia. Újdonság 6-odszor. Mozi helyárak: 10, 20, 30, 40, 50 lejes jegyek. Poór Lili fellépésével. Soro zatsz. 353)

Vasárnap este 8 és fél órakor: Postás-kisasszony. (Újdonság 6-odszor. Az idei évad utolsó előadása. Poór Lili fellépésével. Mozi helyárak: 10, 20, 30, 40, 50 lejes jegyek. Soro zatszám 354.)

Hétfőtől kezdve szünidő.

— Kóbor László és Dumtsa Elemér három felvonásos operettje. — Bemutatták május 8-án, a Magyar Színházban —

Tüntetően meleg estje volt a Magyar Színháznak. Két helyi szerzőnek mutatnak be a Párisi művészi életéből vett cserettét, tele kacagtató félreértésekkel, sok vidám dialogussal, sok bohém trüszességgel. Egy párisi festő honfitársai, egy felszarvazott férj felszeg duha, sok tánc, görögök kacajos felvonulás, fulbe-mászó pattogó zene mellett. Három kedves felvonás, ami mellett az ember mulat és nevet, elrészkenyül és felvidul. És ezt az estét Kóbor Lászlónak, egy fiatal jogász-újságírónak és egy beérkezett komponistának, Dumtsa Elemérnek köszönhetjük. A librettó tele ötlettel és kedves szójátékkal, a zene ehhez hozzáigazódva, csupa báj és invenció.

Külön nevezetessége ennek a bemutatónak, hogy a színpadon a primadonna szerepében a Teater an der Wien kitűnő művésznője, Vajna Melitta mutatkozott be. Sok izléssel játszott, hangjában megéjtő melegséggel. A szubret-szeropet Mende Klári adta hangosan, szélesen, az egész színházat betöltőn. Kis Manyi és Fülöp Sándor ügyes és eredeti táncokban tündek ki, az egyre izmosodó talentum Köszegi Margit egy epizód szerepében volt kitűnő. A térszeropet László Andor kreálta ambícióval és nagy sikerrel. Ihász Aladár burleszk és komikus vénája ezuttal is nagyon jól érvényesült. Rétheli és Leövey több ízben nyílt tapsot kapott. A zenekart Török

Emil dirigálta ambícióval. Felvonásokban a szerzőket sokszor bívták a lámpák elé és zajosan és szeretettel ünnepelelték őket.

Kóbor László ebben az első színpadi művében bemutatta, hogy humora és szatírája a drámai formában is jól érvényesül. Várjuk tőle az első jó erdélyi vigjátékot!

**Corso filmszínház műsora**

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órakor. Premier. Andre Cornells. A szezon leghatalmasabb drámája. Fősz. Claude France, a nemrég öngyilkos lett legszebb francia filmszínés. Péntek, 5, 7, 9 órakor: Andre Cornells. Szombat, 5, 7, 9 órakor: Andre Cornells.



Esoköpeny . Lei 900

és feljebb

Trench-Coat Lei 3500

Neumann M. Cluj  
férfi- és fiuruha-áruháza Fötér 14.

**Róth**  
cipő különlegességek  
cipőszőlő Szép-utca 2. szám alatt ké szülnék a legújabb divatu

**Kis 6 tengelyes**

7 x csapágyazott főtengellyel 1928. év szerzőclója

Emil Blaga Rt. cégnél Cluj

**12 leiért**

kimoshat 100 drb. fehéreneműt anélkül, hogy a szokásos kézzel való mosásra szükség lenne, ha

**Lavseul Nora**

konzentrat szappannal kifűzi. A kémiai laboratoriu által kiállított bizonyítvány garantiálja, hogy a fehéreneműt a koncentrat szappannal nem támadja meg. Kapható az összes fűszorkerekedésben

Főterakat

Bukarest, Str. Morilor 26.



Most jelent meg!

Hogyan lett a romantikus zsidó költőből az angol világbirodalom legelső embere, lordkancellárja, a királyné legbefolyásosabb tanácsadója

**DISRAELI élete**

Andre Maurois művének fordítása.

Az első magyarnyelvű DISRAELI életrajz

ára 272 L.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában, Cluj

**Én és négy Róth**

Kapható az Uj Kelet könyvostályában

melynek segítségével tökéletesen fordíthat románról magyarra vagy magyarról románra. A dr. Cheresteşiu-féle román szótárak legrészletesebbek és legkönnyebben kezelhetők

1. román-magyar szótár: 1134 oldal ára fűzve 250—, kötve 295— lei.	3. magyar-román II. kötet 957 oldal ára fűzve 350—, kötve 400— lei.
2. magyar-román I. kötet 1070 oldal ára fűzve 250—, kötve 300— lei.	4. román nyelvű 208 oldal, ára fűzve 50—, kötve 95— lei.

Összesen 4 kötet 3369 oldal, ára vászontokban f. 900, k. 1090 L.